

Munkatársak és szerkesztők

SZUBOTICA

MAJ IOVIN TRG 3

Telefonok

Küldőhivatal 6-58

Munkatársak 5-10, 2-81

NAPILÓ

Klasszikus és modern

negyedévre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Megjelenik

minden nap, kivétel a
szombat és ünnepnapokon

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. FEBRUÁR 14.

45. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

Hamvazó szerda

Vége a farsanguak, lehullt az álarc és megmutatkozik az élet igazi arculata. A vigasság mámorának köde feltisztul, a szemek rányilnak a póre valóságára és a mulatságok narkózisába fojtott gondok, újraéledve, belevágják körmeiket a lelkiismeretbe. Kifüültek a háltérmekek, a farsangi élmények emlékekkel halványulnak és délibáb-ként gomolyognak a mindennapiság látóhatárán. A jókedv szilaj kitöréseit a kiábrándultság cél-talansága, a vanitatum vanitás nyomasztó sivar-sága váltja fel.

Látjátok, feleim, minden farsangnak elkövetkezik a bójtje. Akik vidám szórakozással töltötték az estéket Három Királyoktól Hushagyó Keddig, emlékeztek rá, hogy mindnyájan, szegények és gazdagok, bőlesek és együgyűek, hatalmasok és ügyefogyottak a virágvasárnapi barokk sorsára jutunk: por és hamu lesz belőlünk. És gondolatok arra, hogy az a csömör, ami a féltelen önzés kielégülése nyomán támad, a boldogtalanság forrása. Csak azok az életörömlők szolgálnak a lélek tüdülésére, amelyek kisugárzása a szerencsések egyéni jólétének gyarapításán kívül sebeket is gyógyít és könnyeket is szárít fel. A bójti magabizáltság hangulatában tekintsen mindenki vissza az átfarsangolt évadra és vizsgálja meg, hogy mi haszon háramlott a bálakból, teadélutánokból és műsoros estélyekből azokra, akik az egész farsang alatt a bójt irtóztató gyötrelmeit szenvedték. Nem fér hozzá kétség, hogy a jótékonyaság oltárára is hullottak morzsák egyes bálak dusan terített asztaláról. De mik ezek a hulladékok ahhoz a borzalmas nyomorhoz képest, amelyet az ideai tél zúdított a népre? Hamvazó szerdán nézzetek körül, testvérek, s az éhezők és fázók óriási tömegét fogjátok látni, amelynek egyetlen reménye az emberi könyörületesség. Ne essék most szó szociális rendszerről, ne vitatkozzék senki irányzatokról és eszméiről, ne igyekezzék senki kitérni a kötelességteljesítéstől azon a címen, hogy mások nem teszik meg a szegényekkel szemben azt, ami tőlük anyagi helyzetüknél fogva elvárható. Mindenki, aki nem éhezik és nem didereg fűtetlen szobában, azzal tartozik leróni báláját a Gondviselésnek azért a kegyéért, amely őt a nyomortól megóvjá, hogy abból, amije van, arányos részt ad azoknak, akiknek semmiük sincs.

A szuboticei társadalom farsang utólján eszmélt rá arra a hivatására, hogy a tél áldozatainak döbbenetesen nagy sokaságát megsegítse. A segélyosztás első napján fejenként ötven dinárt és egy mázsa fát utaltak ki a jótékonyasági egyesületek és a munkásszervezetek által előterjesztett listák alapján. Az elosztó bizottság azonban olyan ostromnak volt kitéve a segélyre szorulókká száraz részéről, hogy a második napon az ellátás meggyorsítása vált szükségessé. Szerdán már minden szegényember, aki a Munkássegély irodájában jelentkezett, harminc dinárt és egy kilogram kenyeret kapott, tekintet nélkül arra, hogy előzetesen jegyzékbe vették-e őket, vagy sem. Ötszáz szegényember szorongott, rimánkodott és tülekedett az ajtónál, amely mögött a bizottság a pénzt és a kenyeret kiadta. Testvérek, ha fantasztikusnak és tulszínezettnek talánátok a nyomornak azt a képét, amelyet a sajtó ecsetel, menjetek el a Munkássegély helyiségébe és olyan jelenetekben lesz részetek, amelyek a legcinikusabb kételkedést is lefegyverzik. Ó, milyen keserű utóíz éreződött a kellemes farsang után, ha a nyomorúságnak ezeket az eleven illusztrációit végignéztétek! Mennyivel magasabb hullámot vetne szívetekben a részvét és irgalom, mennyivel bővebben áradna áldozatkészségtek, ha a szűkölködők vérfigyasztóan festői felvonulásának közvetlen szemtanúi volnátok!

A farsang véget ért és megkezdődnek a negyvennapos bójti ájtatosságok. Testvérek, akiknek jó farsangotok volt, ne feledkeztek meg a bójt szakában azokról, akiknek az egész tél a kemény bójtnapok végevárhatatlan sorozata. Nincs magasztosabb néme az ájtatosságnak, mint a szegénység terhére megkönnyítő jótékonyaság.

Katonai összeesküvést lepleztek le Oroszországban

Az összeesküvés élén két tábornok állt, akik közül az egyiket megölték

Prágából jelentik: Moszkvából érkező jelentések szerint Trockij híveinek letartóztatásával egyidejűleg katonai összeesküvésnek jöttek a nyomára, amelynek élén Tukacsevszkij tábornok, a leningradi hadtest parancsnoka és Szlavcsev tábornok álltak. Szlavcsev nagy népszerűségnek örvendett szovjetkörökben és ezért Tukacsevszkij őt bírta rá arra, hogy álljon az összeesküvés élére és

a vörös hadsereg segítségével döntse meg a mai rezsimet.

A két tábornok között lefolyt bizalmas tárgyaláson résztvettek Tukacsevszkij adjutánsa is, aki azután a G. P. U. előtt fejedte az egész tervet, mire

Szlavcsev tábornokot meggyilkolták, Tuka-

csevszkij tábornokot pedig letartóztatták. Newyorki jelentés szerint a newyorki kommunista lapja Trockij újabb levelét közli, amelyben Trockij megjósolja, hogy Oroszországban hamarosan ki fog történi a forradalom.

— Lehetséges, — mondja Trockij — hogy hamarosan megérkezik az új Napoleon, aki egész Oroszországot fölöttébb át fogja venni az uralmat, hogy azonban Sztalin lesz-e ez, azt nem lehet tudni!

Mint Angorából jelentik, a lapok jelentése szerint Trockij kedd este Konstantinápolyba érkezett. A hír megerősítésre szorul, miután Trockij tartózkodási helyére nézve napok óta ellentmondó jelentések érkeznek.

Nyugateurópában és Romániában tombol a fagyhullám

A kiéhezett farkasok betörték Kolozsvár külvárosába — A nagy havazás óriási nehézségeket okoz a vasúti forgalomban — A Vajdaságban több vonaljáratot beszüntettek

Hófuvás várható a fagy lassu gyengülésével

Szaboticeán kedden délután és éjszaka, valamint szerdán egész nap havazott és vastag hótakaró borította az utcákat. A hó a városban 20—25 centiméter magas, a mezőket viszont félméteres hólepel borítja. A hideg lényegesen enyhült és szerdán Szaboticeán már csak —8—14 fok között váltakozott a hideg.

A havazás és a helyenkénti hófúvások újabb meglekítették a vasúti forgalom lebonyolítását a Vajdaságban.

A szuboticei pályaudvarra a legnagyobb késéssel futnak be a vonatok. Kedden este a Budapest—Beograd között közlekedő személyvonat, amelynek fél hat órakor kellett volna Szaboticeára érkezni, háromnegyed kilenc órakor érkezett meg.

Szerdán délelőtt a noviszadi vonatok 5.50 helyett 8.15-kor, 7.50 helyett 8 órakor és 1.20 helyett délután 5 órakor indultak el Szaboticeáról. A zagrebi személyvonat, amelynek fél nyolc órakor kellett volna beérkezni Szaboticeára, tíz órakor jött be. A bucaresti expresszok szintén többórás késése volt.

A Szaboticeára érkező vonatok általában 2—10 órái késnek.

A szuboticei vasútigazgatóság területén a nagy hófúvások miatt több vicinális vonat forgalmát beszüntették. A vasútigazgatóság a fontosabb utvonatokra hóeket küldött ki, de szinte képtelenség a hó eltakarítására gondolni, mert a hó eltakarítása után néhány perccel újabb hótömeg lepi el a pályatestet.

A nagy hideg és a hófúvások miatt már napok óta nincs telefonösszeköttetés Zagrebbal és Budapesttel, ami a szuboticei gazdasági körökben nagy elégedetlenséget kelt.

Két ember megfagyott Oszijek környékén

Oszijekről jelentik: A nagy hideg Oszijeken tovább tart és csak szerdán délután mutatkozott némi enyhülés. Mig szerdán reggel —25 fok hideget mértek, délutánra —15 fokig enyhült az idő. A Dráva jegén méréseket végeztek és megállapították, hogy a jég a folyón 80 centiméter vastagságu. A vonatok rendkívül nagy késéssel közlekednek és Virovitica felől az a vonat, amelynek kedden este kellett volna megérkezni Oszijekre, csak szerdán reggel nyolc órakor érkezett meg.

A nagy hidegnek újabb áldozatai vannak.

Oszijek környékén szerdára virradó éjjel két ember fagyott meg.

A hideg egyik áldozata Krajsovics János huszonhat éves erdőmunkás, akit az országuton találtak meg holtan. A másik Bértes Kuzman velječni lakos, akit a szomszédok az udvarában találtak megfagyva. Valószínűleg kissé ittasan elesett az udvaron és megfagyott.

Hók környékén iarkascordák garázdálkodnak és egy farkas behatolt Tomics Máté földműves házába is, de a szomszédok idejében meghallották a segélykiáltásokat és a farkast elűzték.

Szerdán Zagrebből nem érkezett vonat Beogradba

Beogradból jelentik: A nagy hideg és a havazások miatt nagyobb zavarok támadtak a Beograd—zagrebi vonalon is.

A szerdai nap folyamán egyetlen vonat se érkezett meg Beogradba Zagreb felől.

Zagrebből érkezett jelentés szerint Franges Ottó földművelésügyi miniszter szerdán akart Zagrebből visszautazni Beogradba de utját el kellett halasztani, mert Zagrebből nem indítottak vonatot Beograd felé.

Fa- és szénhiány fenyegeti Beogradot

Beogradból jelentik: Beogradot a forgalmi zavarok és a nagy hideg miatt szén- és fáhiány veszélyeztetett. Beograd teljesen szénkészlet nélkül áll és fából is már csak néhány napig tartó készlet van és ha ez a készlet elfogy, a főváros sehonnán sem fog tudni fából jutni, mert a Beogradba irányított fa és szén a befagyott Dunán vesztel, viszont a vasúti szállítás olyan nehézkes és bizonytalan, hogy könnyen megeshetik, hogy Beograd több napig fa és szén nélkül fog maradni. A fakereskedők már most megtették a szükséges lépéseket a hatóságoknál, hogy néhány napon belül nagyobb szállítmány fát kapjanak.

A közép-európai átlagos hőmérséklet —20 fok

A hideg Európában különösen a nyugati államokban tartott. Az oroszországi depresszió nyugatra vette útját. Berlinben —18 fok volt, Párisban —12, Középfranciaországban pedig —20 fok volt az átlagos hőmérséklet. Londonban a —11 fokos hideg még nem engedett. Csehszlovákiában az előző napokhoz képest némi enyhülést észleltek, de Prágába még mindig —26, Ezerben pedig —29 fokot mutatott a hőmérő.

A közép-európai átlagos hőmérséklet —20 fok.

A hóesés egész Közép-Európára kiterjed.

Bécsi jelentés szerint az osztrák fővárosban még mindig igen nagy hideg van. Szerdán reggel —19, délelőtt —12 fok Celsius mérték.

Semmi remény sincs arra, hogy a nagy hideg a közeli napokban enyhülni fog és a meteorológusok szerint a dermesztő hideg még napokig fog tartani. A szénválság Bécsben egyre érezhetőbbé válik, a szénkészlet napról-napra csökken és miután a készletet pótolni nem lehet, az osztrák fővárost katasztrófa fenyegeti.

Amsterdami jelentés szerint a fagyhullám elérte Hollandiát és is Amsterdamban szerdán —17 fok hideget mértek. A Zuidersee több kilométer szélességben befagyott és a holland partvidék mentén a tenger is befagyott.

Villamosszerencsétlenséget okozott Budapesten a hideg, ahol két ember megfagyott

Budapestről jelentik: A hideg szerdán Budapesten kissé enyhült és kedden éjszaka és szerdán egész nap havazott.

Szerdán este már félméteres hó volt Budapesten.

A havazás nagy zavarokat okozott a forgalom lebonyolításában és a villamos sineket a váltóknál és a keresztezéseknél sóval hintik be, hogy a hó ne fagyjon rá a sinekre. Emellett is azonban minduntalan megakad a forgalom és érdekes, hogy a villamostársaság nem kap elég embert a pálya tisztítására. Ugyanez a helyzet a magyar főváros köztisztasági üzeménél is, amely szintén munkáshiánnyal küzd. A nagy hidegben ötven fillér (öt dinár) órabérért a napszámok nem vállalkoznak a hó eltakarítására.

Nagy késéssel közlekednek Magyarországon a vonatok és mint a MÁV igazgatósága jelenti, a nemzetközi vonatok már többórás késéssel érkeznek Magyarországra. Így a Beograd—budapesti 903-as gyors hét óra, a 901-es számú gyorsvonat pedig három óra késéssel érkezett Kelebia határállomásra.

A forgalmat több helyen korlátozták, sőt egyes vonalakat egyáltalán nem közlekedik a vonat.

A Flume—zagrebi vonalról, valamint a Spitt—zagrebi vonalról kedden és szerdán reggel egyetlen vonat sem futott be Magyarországra.

Ha a hóesés nem szűnik meg, akkor nagyarányú forgalmi korlátozásokat léptetnek életbe.

A hőmérséklet minimuma Magyarországon Pápán volt, ahol szerdán hajnalban —34 fokot mértek.

A nagy hóesésben szerdán reggel nyolc órakor a Baross-ucca és a József-körút sarkán két villamos összeütközött. Az utasok közül egyet haldokolva szállítottak a kórházba és 4—5 ember súlyosan megsebesült.

A nagy hidegnek újabb halálos áldozatai is vannak Budapesten. A Filler-ucca 62. számú ház fabódéjában szerdán reggel megfagyva találták Peidl Antal 79 éves napszámos telepört és feleségét.

A farkasok betörték Kolozsvárra

Bukaresti és kolozsvári jelentés szerint Erdélyben minden rekordot leverte a fagyhullám és szerdán reggel —33 fokot mértek Kolozsváron, ahova kedden beemészkedtek a farkasok is.

Egy farkascsoport váratlanul megjelent Kolozsvár külvárosában és a Felső Majális ucca egyik házában istállójában szétmárcangoltak a farkasok egy telente. A környékbeli lakosságnak csak félórás tüzelés után sikerült a farkasokat elűzni.

Nagyváradon a nagy hidegben kedd este megrepedt a villamosművek főcsöve és a város órákig sötétségben volt. A telefon és táviróösszeköttetés az ország igen sok részével és a külfölddel megszakadt és a vonalak kijávitása nagy nehézségbe ütközik, mert az országutakon farkasok támadják meg a vonaljavító munkásokat.

Bukovinából kedden és szerdán egy vonat sem érkezett Bukarestbe. Bukovinában —34 fok a hideg és a Dunán két méter vastag a jég. Hasonlóan dermesztő a hideg Besszarábiában ahol egy tíztagú családot és tíz cigányt megfagyott.

Időprognózis

Egyelőre még havazás várható, különösen keleten a fagy gyengülésével, és főleg nyugaton erős széllel és hófúvással.

Március 3-ikáig elhalasztották Szuboticán a bajnoki mérkőzéseket

Lemondott az alszövetség egész vezetősége és március 3-ikára összehívták a rendkívüli közgyűlést

A szuboticei alszövetség igazgatótanácsa szerdán este ülést tartott, amelyen a bajnoki mérkőzések elhalasztásáról hoztak határozatot. Az igazgatótanács megállapította, hogy a rendkívüli hideg miatt vasárnap nem lehet programszerűen megkezdni a bajnoki mérkőzéseket és utasította az intézőbizottságot, hogy

A bajnoki meccsek megkezdését az eredeti sorsolással március 3-ikára halassza el.

Szegedenszki Nesztor főtitkár — mint jeleztük — a rendkívüli közgyűlés összehívására is előterjesztett

tett a tanácsnak, amely egyhangu határozattal kimondotta az alszövetség egész vezetőségének lemondását és a rendkívüli közgyűlést március 3-ikára hívta egybe.

A tanácsülés után nyomban megtartotta ülését az intézőbizottság, amely az igazgatótanács határozata alapján intézkedett a bajnoki mérkőzések elhalasztásáról. A mérkőzések új terminusa nem végleges, mert ha az időjárás március 3-ikáig sem enyhül, úgy további elhalasztás fog következni.

Elítélték a petrovozelői kinvallató rendőröket

A vádlott rendőrök mindvégig tagadtak

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szerda délelőtt érdekes bűnügyet tárgyaltak. Az ügyészség azzal vádolta Galusz Pál, Sztanovjev Tima, Csalóka Ferenc és Milnikov Cséda bácskopenrovozelői községi rendőröket, hogy múlt év február 5-ikén minden ok nélkül letartóztatták Mester Pál, Gömöri József, Tóth István és Szerda József petrovozelői lakosokat, bevitték őket a községi fogdába, ott meztelenre vetkőztették, egy padra kötözték és nádpálcákkal addig verték a talpukat, míg eszméletüket nem veszítették. Gömöri Józsefet a vádirat szerint külön is megkínózták, a földre teperték és szögös csizmákkal gázoltak végig rajta, úgy hogy Gömöri súlyos sérüléseket szenvedett.

Levakovics Matija tanácselnök féltizenkét órakor nyitotta meg a főtárgyalást és a vádirat ismertetése után megkezdte az elsőrendű vádlott kihallgatását.

Galusz Pál községi rendőr kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Tudomása van arról, hogy Gömörit és társait a rendőrvezető letartóztatta, de hogy a letartóztatás miért történt, azt nem tudja. A vádlott nem bántalmazta a letartóztatottakat.

Hasonlóképpen vallottak Milnikov Cséda és Sztanovjevics Tima is és tagadták, hogy a letartóztatottakat bántották.

A negyedik vádlott: Csalóka Ferenc nem tudott arról, hogy Gömörit és társait bárki is megverte. A rendőrvezető parancsára ő tartóztatta le Mestert, de őt sem bántalmazta senki.

Elnök: A vizsgálóbíró azt vallotta, hogy maga tartóztatta le Gömörit, akit bilincsekbe vert és beis-

serte, hogy Tóth Istvánt a kihallgatás alatt háromszor felpofozta.

Vádlott: Csak az igaz, hogy Tóthot felpofoztam, mert nem akart engedelmessé válni.

Elnök: Igaz, hogy Tóth István fejét a falhoz vagdosta?

— Nem igaz, Tóth maga verte a fejét a falhoz.

A vádlottak erre a kijelentésre a hallgatóság körében derülték ki a személynépek.

Elnök: Ki tett a sértettek ujjai közé éles fadarabokat és ki szoritotta a lábujjait?

Vádlott: Nem tudom.

Elnök: A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Milnikov helyezte a sértett ujjai közé az éles fadarabokat.

Vádlott: Ezt én sohasem vallottam.

A vádlottak kihallgatása ezzel véget ért és az elnök a sértetteket szólította maga elé. Gömöri József sértett elmondta, hogy tavaly február 5-ikén éjjel két rendőr jelent meg a lakásán és felszólították, hogy kövesse őket a rendőrségre. Gömöri nem mert elmenni és könyörgött, hogy ne vigyék be éjszakának idején a fogdába. A rendőrök ennek ellenére bevitték és a rendőrvezető elé állították, aki közölte vele, hogy orgazdasággal vádolják. Ő ártatlanságát hangoztatta, mire a rendőrvezető rákiáltott, hogy majd módját találja annak, hogy mindent belsmorjen.

Milnikov és egy másik rendőr levették a lábukat a padról és ott, amikor magához tért, vaskarikákat tet-

tek a csuklóira és azokat úgy összeszorították, hogy újra elvesztette eszméletét Galusz rendőr véresen is a földre teperte és csizmáival gázolt rajta. A rendőrvezető a letartóztatott Mestert és Szerdát arra kényszerítette, hogy öt kardlappal verjék.

Levakovics tanácselnök elrendelte a sértett szembeállítását a vádlottakkal, de mindegyikük megmaradt vallomása mellett. Gömöri személynépe mondta Csalóka vádlottnak, hogy ő kínóztatta legjobban, de Csalóka mosolyogva jelentette ki, hogy egy ujjal sem nyult a sértetthez.

Gömöri ennek hallatára feldühödve kiáltotta feléje:

— Emlékszel, amikor könyörgtem neked, Ferenc testvér, löjjetek agyon, csak ne kínózzatok.

Mester Pál sérült elmondta, hogy Gallusz Pál annyira kínóztatta, hogy közel volt a megőrüléshöz. Kezét-lábát összekötözték, majd Litvinov rendőrrel gázoltak rajta. Hasonlóképpen vallott a többi sérült is, akik elmondották, hogy a petrovozelői rendőrök az egész községet izgalomban és rettegésben tartották és a spanyol inkvizícióra emlékeztető eszközökkel kínózták azokat az embereket, akik kezeik övé kerültek.

Az elnök két órakor felfüggesztette a tárgyalást és folytatását fél négy órára tüzte ki. A délutáni tárgyalást dr. Nitics Márkó államügyész vádbeszédében szigorú büntetést kért. Petrovozelőn ez a néhány ember valóságos rettegésben tartotta a község lakosságát és a rendőröknek élvezetük tellett abban, hogy ártatlan embereket félholtra vertek. Veréssel csikarták ki ártatlan emberekből a hamis vallomásokat.

— Véget kell vetni az ilyen brutalitásoknak — mondotta emelt hangon az ügyész — és ezért szigorú ítéletet kérek.

A védőbeszéd után a bíróság tanácskozássra vonult vissza és meghozta ítéletét, amely szerint Csalóka Ferencet és Milnikov Csédát négy-négy havi fegyházra és 600—600 dinár pénzbüntetésre, Gallusz Pált kéthavi fegyházra és 500 dinár pénzbüntetésre ítélte, Sztanovjevics Tima rendőrt pedig felmentette. Az ügyész súlyosbíttatásért, az elítéltek és a védők nyilatkozatát felelték.

Mi történt a halálsorompónál?

A szajlovói halálos autószerencsétlenség a noviszadi törvényszék előtt

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken Levakovics Matija tanácselnök büntetőtanácsa szerdán délután tárgyalta Dobosi István szajlovói vasúti őr bűnügyét, akit az államügyészség gondatlanságból elkövetett emberöléssel vádolt. A vád szerint Dobosi múlt év szeptember 24-ikén nem engedte le a szajlovói vasúti sorompót, ami haldios vasúti szerencsétlenségnek lett az okozója. Éjjel két óra körül egy öttagú társaság Noviszadról autókirándulást tett Ruma felé. A szajlovói vasúti átjárónál halálos szerencsétlenség érte őket. Az autó abban a pillanatban akart áthaladni a sineken, amikor odaérkezett a vonat. A mozdony elütötte az autót és annak három utasa: Takács Sándor, Lackó Irma és Balázs Pál szörnyethaltak, Aleksza Mária és Abt Vilmos pedig súlyosan megsebesültek.

A szerdai főtárgyaláson, amely délután öt órakor kezdődött, Dobosi kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert őt percel a vonat érkezése előtt leengedte a sorompót. Hangsúlyozza azonban, hogy a sorompó nem volt kifogástalan állapotban és néha nem egészen ereszkedett le. A bíróság több tanút hallgatott ki, közülük Filipp Ádám szuboticei vasutigazgatósági tisztviselőt, aki azzal a vonattal utazott, de nem látta, hogy a sorompó le volt eresztve. Bálint Antal tanu szerint a sorompó nem volt egészen leengedve. Pangó András kocsis találkozott az uton az autóval és határozottan emlékszik arra, hogy az autó lámpái nem égtek. Barakó János mérnök, az osztálymérnök főnöke tagja volt a szerencsétlenséget kivizsgáló vasúti bizottságnak és tanuvallozásában előadta, hogy a sorompó egyik része le volt döntve, alsó része pedig meg volt sérülve, ami kocsi vagy autósorompótól eredt.

A bíróság ezután Barakovot és Filippet szakértőként hallgatta ki. Egyöntetűen azt vallották, hogy lehetséges, hogy a sorompót telemelték és úgy akarták átmenni a sineken. Ezután a borszalmas szerencsétlenség egyik sérültjét és szemtanuját, Abt Vilmost hallgatta ki a bíróság. Abt részletesen előadta a szerencsétlenség lefolyását. Vallomása szerint ő nem emelték fel a sorompót, amely nem is volt leengedve, egyébként a haldautót ő vezette. A bíróság a tanút megeskette.

Az államügyész kérte a tárgyalás elhalasztását, újbóli helyszíni vizsgálat megejtését és Aleksza Mária sértett tanuként való kihallgatását. A bíróság elvetette az ügyészség a helyszíni szemlére vonatkozó indítványát, de a tárgyalást elhalasztotta és arra Aleksza Máriát tanuként megidézte.

Legjobb hirdetési orgánom a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“

Primo de Rivera új módszere

A spanyol diktátor felhívást intézett a hazafias egyesületek tagjaihoz, hogy jelentsék be mindazok neveit, akik ellenségei az országnak

Madridból jelentik: *Primo de Rivera* miniszterelnök felhívást intézett a hazafias egyesületekhez és felszólításban felhívja a hazafias egyesületek tagjait, hogy jelentsék be mindazokat a neveit, akikről tudják, hogy ellenségei Spanyolországnak. A miniszterelnök szokatlan felhívása óriási megröbbönyt keltett Spanyolországban és *Primo de Rivera* szükségét érezte annak, hogy elhatározásának magya-

rázatát adja az újságról előtt. — A diktatura ugyan nagyrészt befejezte már munkáját — mondotta a spanyol miniszterelnök — azonban sommisetre sem engedhető meg, hogy az ország ellenségei ellenzéki blokkba tömörülve ártsanak az országot érdekeinek, ezért továbbra is a legkérelmezhetőbbül fogok velük szemben eljárni.

Olaszország ünnepli a pápa és az állam kibékülését

A pápai állam állandó tagságot kapna a Népszövetségben

Rómából jelentik: Olaszország városainak lakossága szerdán is ünnepli felvonulásokban adott kifejezést a Vatikán és az olasz állam kibékülése felett érzett örömeinek. Olaszország valamennyi székesegyházában szerdán ünnepélyes Te Deumot tartottak. Genfi jelentés szerint népszövetségi körökben bizonyosra veszik, hogy a Népszövetségi Tanács márciusi ülészaka folyamán tisztázódik az a kérdés, hogy a vatikáni állam kéri-e a Népszövetségbe való felvételét. Illetékes tényezők véleménye szerint abban az esetben, ha a Vatikánt kérelmére felveszik a Népszövetségbe, akkor az egyházi államot feltétlenül állandó tagság illeti meg a Népszövetségi Tanácsban és azt meg is kapja.

Az arlbergi expresszbe beleszaladt egy gyorsvonat

Súlyos vasuti szerencsétlenség Bécs mellett — Katasztrófiával járt az óriásmozdony első utja

Bécsből jelentik: Súlyos vasuti szerencsétlenség történt szerdán délelőtt Bécs mellett Turnersbach-Eresbau állomáson.

A Passau—amszterdami gyorsvonat beleszaladt az arlbergi expresszvonatba és az összeütközésnek harmincyolc sebesültje van. A szerencsétlenséget két véletlen esemény összetálcokozta idézte elő. Az egyik, hogy az express vonat kisebb géphiba miatt kénytelen volt egy olyan állomáson megállni, ahol máskor nem szokott, a másik pedig, hogy most indították el először az új osztrák óriási mozdonyt, amelynek első útján történt a szerencsétlenség.

Az arlbergi expresszt menetrend szerint pontosan kilenc óra öt perckor indították el Bécsből a nyugati pályaudvarról. A vonatnak a menetrendtől eltérően mozdonyhiba miatt meg kellett állania Turnersbach-Eresbau állomáson. Kilenc óra harmincöt perckor indult el Bécsből a Passau—amszterdami gyorsvonat, amelynek mozdonya az új óriás-mozdony most került először a forgalomba. A mozdony százöt kilométeres sebességre képes óránként és a mozdonyvezető tudva,

hogy Sanpötenig nincs előtte vonat, nyolcvanöt kilométeres sebességgel vezette az új mozdonyt, hogy teljesítképességét kipróbálja.

A gyorsvonat, amely a menetrendben 55-ös D vonat jelzéssel szerepel,

Turnersbach-Eresbau állomáson belerohent az expresszbe.

Az összeütközés hatása borzalmas volt. A express vonat utolsó kocsija darabokra tört és megsérült a vonat többi kocsija is. A gyorsvonatnak aránylag nem történt nagyobb baja, mert a hatalmas mozdony felfogta az összeütközés erejét.

Az expresszvonat romjai alól harmincyolc sebesültet húztak ki, akik közül háromnak súlyos az állapota.

A szerencsétlenségről telefonon értesítették a bécsi pályaudvart és a mentőket és a segélyvonat hamarosan megérkezett a helyszínre és a sebesülteket Bécsbe szállították.

A két vonat új mozdonyokkal másfél óra késéssel folytatta útját.

Árvizkatasztrófiával fenyegetnek a hegyvidékek óriási hótömegei

Muzsinics erdőügyi miniszteriumi osztályfőnök nyilatkozata

Beogradból jelentik: A havazás az ország egész területén két nap óta állandóan tart és a friss hó újabb réteggel borította a hegyes vidékeken már amugyis igen magas hőmérséklet. Ez a körülmény már az illetékes hatóságok figyelmét is felkelte arra vonatkozólag, hogy a tavaszi olvadás súlyos árvizkárokat okozhat, sőt esetleg nagy katasztrófákat idézhet elő. A gazdasági miniszteriumokhoz egymásután érkeznek be a jelentések, amelyek általában meggyeznek abban, hogy ha az hóolvadás lassan fog megváltozni, akkor a hó olvadása nem jár majd súlyosabb következményekkel és ha egyéb elemi csapás közbe nem jön, jó termésre lesz kilátás. Azonban, ha a hideg idő hirtelen változik át melegébe és déli szelek vagy eső segítik elő az olvadást, óriási katasztrófáktól lehet tartani. A szakemberek kiszámították, hogy tíz centiméter magas hóréteg 1—4,7 milliméter magas vízmennyiséget ad, aszerint, hogy a hó milyen régen fekszik a földön. Átlag tehát 2 és fél milliméter lehet számítani tíz centiméter magas hó után és minthogy a hegyvidékeken, de nagyon sok helyütt a síkságokon is legalább fél méteres hó borítja a földet, el lehet képzelni, hogy ez milyen óriási vízmennyiséget jelent. Meleg napsütésben fél méter magas hó néhány óra alatt megolvadhat.

A Bácsme gyei Napló munkatársa az olvadás várható következményeiről kérdést intézett Muzsinics be-

grad egyetemi tanárhoz, az erdőügyi miniszterium vadviszabályozó osztályának főnökéhez, aki ennek a kérdésnek egyik legkiválóbb európai szakértője. Muzsinics osztályfőnök elmondta, hogy az erdőügyi miniszterium már évek előtt kidolgozott egy törvényjavaslatot, amely rendezte volna a vad hegyi patakok kérdését és a szükséges anyag eszközöket is biztosította volna, de a hitelek hiánya és a pénzügyigazgatóság lassúsága lehetetlenné tette nagyon sok ilyen technikai munka keresztülvételét, pedig ha ezeket időben elvégezték volna, akkor sokkal könnyebben meg lehetett volna ezeket csinálni, míg most ezek a munkák igen nagy anyagi áldozatot kívánnak.

Az új törvény állandó alapot létesített volna, amely az állami költségvetésből rendszeres dotációt kapott volna és lehetővé tenné, hogy mindezeket az intézkedéseket előre kidolgozott terv alapján végezzék, ne pedig csak szükség esetén. A szerencsétlen politikai viszonyok miatt azonban a javaslat a minisztertanács elé sem jutott. A mostani új rezsim megértette ennek a kérdésnek nagy horderejét és kilátás van arra, hogy a javaslat a legközelebbi időben törvényerőre fog emelkedni.

— A hegyipatakok — mondotta Muzsinics osztályfőnök — az ország minden részében évenként óriási károkat okoznak. Kavicsok és homokkal temetik be a termőföldeket, tönkreteszik az országutakat, vasuti

Eyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül

tisztítja — leírissíti a gyomrot és a beleket a MAGNA-por

Felnőtteknek egy nagy, gyermekeknek egy kis kanállal egy pohár vízben vagy tejben. Gyógyserutárakban és drogériákban csomagja 4 dinár

vonalat és hidakat és sok költséget okoznak az állammal és magánosoknak egyaránt. Az árvizek épületeket tesznek tönkre, pusztítják a jószágállományt, sőt emberéletben is igen sok kárt tesznek. Különösen a magas hegyi vidékeken van számtalan vad hegyi patak, amelyek 1926-ban csak Szlovéniában 120 millió kárt okoztak. Délserbiában Petyben 1926-ban a Bistrica patak áradása negyven embert ölt meg, 1928-ban pedig csaknem az egész várost rombadöntötte, huszonhat ház összedőlt és 96 megsérült. A múlt évben, mint emlékeztetés, Kamenicán okozott az árvíz rendkívül nagy károkat. A ljubljani járásban 1924-ben 18 ember lelte halálát.

— Az SHS királyságnak nem volna szabad elmaradnia ennek a kérdésnek rendezése terén azok mögött az államok mögött, amelyek évtizedek előtt törvényt hoztak a vadvizek szabályozásáról. Ilyenek például Svájc, Ausztria, Olaszország, sőt Japán is. Sajnos, az erdőügyi miniszterium nem tud kellő tevékenységet kifejteni a tragikus hiány miatt, továbbá a szakértő személyzet és egységes törvény hiánya miatt sem. A volt osztrák területeken és Horvátországban van speciális törvény a patakok szabályozására és ennek alapján negyven éven keresztül számos technikailag elsőrangú munkát végték keresztül, de ezek most a karbantartás hiánya miatt lassanként tönkremennek.

— A miniszteriumnak ma két szakértő mérnök van, míg a háború előtt csak Szlovénia, Horvátország és Dalmácia területén több, mint harminc patak szabályozó erdőmérnök működött. Épp ezért a miniszterium azt követeli, hogy harminc ilyen új mérnököt alkalmazzanak és évenként tizenötmillió dinárt fordítsanak erre a célra, míg ma összesen két és félmillió áll rendelkezésre erre a célra az egész országban.

TÖZSDE

Zürich, febr. 13. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.305, London 25.2425, Newyork 520, Brüsszel 17.10, Milánó 27.05, Madrid 81.25, Amszterdam 208.275, Bécs 123.375, Bécs 73.05, Szófia 3.755, Prága 18.880, Varsó 58.30, Budapest 90.665, Bukarest 3.115.

Beograd, február 13. (Zárlat.) London 277.64—276.24, Páris 223.52—221.52, Newyork 56.90—56.76, Genf 10.97.40—10.94.40, Milánó 299.15—297.15, Prága 169—168.20, Berlin 13.53—13.50, Bécs 8.20—7.99.

Noviszadi terménytőzsde, február 14. Buza bácskai 79—80 kilós 244—246, bánáti paritás Vrsac és felső bánáti 79—80 kilós 237.50—240, szeremi 79—80 kilós 247.50—250. Árpá bácskai 65 kilós 252.50—257.50, bácskai tavaszi 68—69 kilós 270—280. Zab bácskai, szeremi és szlovéniai 245—250, bánáti 240—245. Tengeri bácskai és szeremi 257.50—262.50, bácskai és szeremi III—IV—V. 275—280. Liszt 6g és 6g bácskai 340—350, 2-es 320—330, 5-ös 300—310, 6-os 275—280, 7-es 260—265, 8-as 205—215. Korpa: Bácskai és szeremi átlagszámokban 180—185. Irányzat: kellemesebb. Forgalom:

Budapesti gabonátőzsde, febr. 13. Határidőzár: Buza októberre 26.11—26.26, zárlat 26.25—26.26. márciusra 25—25.14, zárlat 25.11—25.12, májusra 25.89—26.04, zárlat 26—26.01. Rozs októberre 23.90—23.95, zárlat 23.95—23.96, márciusra 22.98—23.05, zárlat 23.05—23.06, májusra 23.73—23.88, zárlat 23.88—23.89. Tengeri májusra 28.40—28.50, zárlat 28.45—28.47. Készárnyapac: buza 24.95—25.10, rozs 22.80—22.90, taktárnyapac 25.25—25.75, sörárpa 26—27.50, köles 26—26.50, repce 45—46, tengeri 27.25—28, zab 25.50—26, korpa 18.75—19.

Winnepgi terménytőzsde, febr. 13. Középfolyamok: Buza május 132 öntyolcad, július 134 egynegyed, október 132 háromnegyed.

Liverpooli terménytőzsde, febr. 13. (Zárlat.) Buza március 9 sh. 3 egykettő d., május 9 sh. 6 d., július 9 sh. 8 egykettő d.

Erősen terjed az influenza Szuboticán

A betegség könnyű lefolyása

A kedvezőtlen és állandó hideg időjárás miatt Szuboticán is elszaporodott az influenzás betegek száma. Néhány nappal ezelőtt csak szórványosan jelentek meg influenzás betegek, az utóbbi két nap alatt azonban a betegek száma ijesztő mértékben megnövekedett.

Az influenzás betegek számát nem lehetett pontosan nyilvántartani, de orvosi körök véleménye szerint

Szuboticán minden huszadik ember influenzás. Főképpen a gyermekek között lépett fel nagy mértékben ez a betegség és a tanfelügyelőség épen idejében zárta be az iskolákat a hideg időjárás miatt, mert ha a gyermekeknek továbbra is iskolába kellett volna járni, a betegség még nagyobb méreteket öltött volna.

A *Bács megyei Napló* munkatársa orvosi körökben azt a felvilágosítást kapta, hogy a

a betegség nem súlyos lefolyású és szó sincs spanyolnátháról, mégis az influenzának három halálos áldozata volt az utóbbi napokban Szuboticán.

Ezeknél a betegség tüdőgyulladással járt.

A halálos esetek mind kisgyermeknél fordultak elő.

Félt, hogy az időjárás miatt az influenza még jobban fog terjedni. A betegség első sorban a szegényebb nép között ütötte fel a fejét és a fűtetlen, vagy egyenként fűtött lakások lakóit döntötte ágyának.

Pavlovics Milutin dr. városi tisztí főorvos kijelentette a *Bács megyei Napló* munkatársának, hogy egyelőre

nincs aggodalomra ok, mert a betegségek

könnyű lefolyásúak és a tisztí főorvosi hivatal adatai szerint az influenza megbetegedések csak elszigetelt tünetek.

Igaz, hogy vannak egész családok is, amelyek megbetegedtek influenzában, de két-három napi kúra után felgyógyultak.

A főorvosi hivatal egyébként szerdán adta ki a városi múlt évi egészségi viszonyairól szóló jelentését, amely a következőket tartalmazza:

Tífuszban megbetegedett 99 személy, meghaltak tizenhárman, vörhenyben 357 betegedett meg és 73 halt meg, a kanyaró megbetegedések száma 207 volt, halálosok száma 38. Difteritisz: 141 megbetegedés és 19 haláleset. Erisipelas 25 megbetegedés hat haláleset.

A városi kórházban a múlt évben 5515 beteget ápoltak. Ezek közül 3307 meggyógyult, 1954 lábadozva hagyta el a kórházat, 266 meghalt.

A városi szegényházban ez év elején 31 ápolat volt elhelyezve és ez a szám december 31-ig 102-re növekedett.

A múlt évben huszonnyolc öngyilkosság, tíz halálos szerencsétlenség és hét gyilkosság történt Szuboticán.

Ebben az évben, január elsejétől február 13-ig összesen tizenkét tífuszos megbetegedés történt két halálesettel. Vörheny megbetegedés január hónapban 27 esetben, februárban 13 esetben történt. A vörhenyben elhaltak száma 7.

A kimutatás szerint a ragályos betegségek száma csökkent.

Ahol a nyomor még álmodni sem mer...

Látogatás a hómezőkön élő sátoros cigányoknál

A Kelebia felé vezető köves ut mentén, a műtrágyagyár és a szombori vasutvonal között hepelupás halmok, szemétdombok, apró tavakkal teletűzdelve kerülnek el a *cigányszigetek*. Nyáron kacsák, meztelen gyerekek lubizkolnak az esővízes mocsarakban, a járványkórházból kifolyó meleg csatornában. Kelet felől a »csutkafalú« kies házai szegélyezik a mintegy négyzetkilométer nagyságú területet, amelynek kellős közepén évek óta sátoros cigányok táboroznak nyáron épűgy, mint télen.

A nagy területet teljesen befújta a hó, helyenkint valóságos hegyeket halmozva fel. A szibériába illő térség kellős közepén feketellenek a kupalakú cigánysátrak. A cigányok közé még nyáron se téved emberfia, hát még ilyen kemény tél idején. Sehöl egy teremtetű lélek, még csak lábnyomok se fedezhetők fel a térdig érő hóban, csak éhes varjak röpködnek a levegőben. A környék lakói megszokták a cigányokat — akik a szigeteken valóságos robinzonok, »cszklusiv« életet élnek. Senki se törődik velük, mindenkinek elég a maga baja...

A halasi út környékén élő jámbor magyarok már napok óta *arról suttognak*, hogy a cigányszigetekben táborozó sátoros cigányok közül az idén télen többet megfagytak. Ellenőrizhetetlen hírek szerint az »öregek« éjjel elaludtak és néhány apró cigányporonty reggelre — megfagyott.

Velőtfagyasztó hideg időben határozottam el magamat, hogy felkeresem a hómezőkön a sátoros cigányokat. Nem akarom hinni, hogy emberfia kiállja a harminc fokos hideget — rongysátor alatt.

A fűre piros autóbúsz egy-kettő a Halasi-út végére robot velem.

Megkérdeztem a kalauztól, hogy mit tud a sátoros cigányokról.

— Pár nap előtt még füstölögtek a sátrak — felelte a kalauz, — de most már ugy látom nem fűzelenek. Talán már el is vándoroltak. Nem bírták ki a nagy hideget... Mit akar velők az ur?

— Meg akarom látogatni őket.

— Ebben a fene nagy hidegben? Nincs odavezető út. A hó helyenkint méteres. Ne tessék egyedül menni. Sehöl egy ember. Még megjárhatja az út...

— Mindegy! Segíteni akarok rajtuk... Emberek! A kalauz táncolva fut fagyott markába, én pedig futva vágtam neki a jártafan hóbecskákna.

— Ne monjen egyedül! — kiáltott utánam a kalauz — ezektől a cigányoktól minden kitélik...

A havas, borotva éles északi szél vadul vágott az arcomba. Már az út elején rájöttem, hogy csaknem lehetetlen a sátrakat megközelíteni. Tördig gázoltam a hóban, de néha derékgig süppedtem bele, hogy azután egy kopár fagyott dombra kapaszkodva kifújhasam magam. A mozik vásznán láttam ilyen bukdácsolást. Kimerülten, dermedt tagokkal értem a sátrakhoz. Az egyik piszkos, fekete sátor tetején gyenge füst jölejt, hogy tüzelnek benne.

Kutyák fogadtak. Vad ugatással rohantak rám. Azt hitték talán, hogy ki akarom rabolni a gazdákat.

Az egyik sátorból meztlábás, tíz év körüli fiu ugrott ki és mint a nyul szaladt az utolsó sátorhoz. Alarmirozta a »táborparancsnokot«. Bizonyára azt hitte, hogy a rendőrség embere vagyok. Őt sátor sorakozik itt a hómezőkön, katonásan, két sorban.

A sátrak azonos tervek szerint épültek: rozant lécek kupalakban tartják a tetőnek, falnak szánt és a hideg feltartóztatására szolgáló fekete, füstös ringyongy, csupa-lyuk zsákdarabokat.

A nagy-kutyagatásra előmászott az egyik sátorból egy öreg szakállas cigány: a »fődede«. Megkérdezte illedelmesen, hogy mi jártaiban vagyok.

Megmagyaráztam: a város polgárai között mozgalom indult meg az inségek támogatására, hát nem szeretném, ha ok, a legnyomorultabbak, valahogy kimaradnának a segélyakcióból.

— Segíteni jöttem magukon — mondtam az öregnek, aki ugy nézett rám, mint egy öreg, szelid nyugdíjas népiskolai tanító. És hogy nagyobb nyomatókat adjak a szavamnak, egy tuzdíáros papírpénzt nyomtam a markába.

— Az Isten hozta uram, mondta tökéletes, tiszta magyarsággal... Kifogyott a fűtőanyagunk. A hó alól nem lehet kikaparni a hulladékot. Megfagyunk valamennyien...

Mire ezeket mondta, cigánygyerekek, asszonyok és öregek gyűrűje zárt körül. Valamennyi a tenyerét tartotta.

— Csak egy dinárt, nagyságos uram. Fát veszünk rajta.

Megtudtam az öregtől, hogy a nagy hideg borzalmasabb ellensége az embernek, mint az éhség.

— Hogy hívják magát öreg? — kérdeztem.

— Novákovicz András a nevem. Ötvenhatéves lakatos vagyok — felelte egy szuszra — de már hónapok óta nincs munka, nem tudunk dolgozni. Éhen halunk. Megfagynak a gyerekek!

— Mióta laknak itt?

— Négy éve. Azelőtt Alekszandrovó határában sátoroztunk. En már megöregedtem, szabad ég alatt születtem, mindig sátorban éltem, de ilyen hideget még nem értem meg, mint az ide. Segítsen rajtunk az ur!

— Ezeket a nagy hidegeket is a sátor alatt töltötték?

— Igen.

— A gyerekek is?

— Igen. Hová is mennék velük? Senki se fogad be a házába bennünket. Félnék tőlünk az emberek. Azt hiszik, hogy lopunk és gyilkolunk. Pedig mi a két kezünk munkájából élünk, csak legyen munka.

— Azt hallottam öreg, hogy néhány gyerek megfagytott, meghalt. Igaz ez?

Az öreg bizonytalan hangon válaszolt:

— Ez nem igaz. Nem halt meg egy gyerek se, csak kettő összefagyott a nagy hidegtől. Betegen fekszenek a sátorban. Tessék megnézni.

Sorra jártam a sátrakat. Az első sátorban egy tizenéves kis lány feküdt össze-fagyott végtagokkal mozdulatlanul, rongyokba burkolva. A másik sátorban a kis három éves Dimovicz Katica nyújtotta felém teljesen lefagyott, felhagyott apró kezét. Bor-

zalmas látvány. A kis lány a sátor közepén pislálkozó parázs fölé tartotta kezét. A sátrakban ugy látszik még az ősszel behordott számat is feltűztek, mert a gyerekek a pusztá földön fekszenek egy szál rongyos ingben, meztláb.

Nagyot sóhajtvá fordultam az öreg felé:

— Hány gyerek él itt a sátrakban?

— Itt öt — felelte az öreg — ott hat, a többiben három-három, összesen huszan. Van köztük szopós is. Itt született a sátorban. Csak a gyerekeket sajnálom. Mi öregek csak nappal alszunk, egész éjjel tüzelni kell, hogy meg ne fagyjanak az apró gyerekek. Aztán az alvó gyereket meg kell éjjel fordítani, ha az egyik oldalra kihűl. Borzasztó ez a hideg. Segítsenek rajtunk, amíg nem késő.

Lassankint az apró gyerekek is előmászta a sátrakból és meztláb didegtek a fagyott havon.

Az öreg szigaruan szól rájuk:

— Zsandré pa vasztul! — mire a füstös arcú kis purdék visszabujnak a szellős oduba.

Magyarázza az öreg aztán:

— Zavarom vissza őket, még megtalálnak fázni. Mintha legalább is a meleg gyerekszobába kergetné őket vissza. Nézem a típőg nagyobcska gyerekeket, szemük van, orruk, füllük, magyarul, érthetően beszélnek, a piszkos rongyok ép ugy szívet takarnak, mint a magunk fajtájú emberek gyermekeit és mégis... Hát nem emberek ezek?

Pénzt osztottam ki köztük, néhány dinárt, ami éppen akadt a zsebemben. Megvigasztaltam az öreget, hogy ne féljenek az emberek, a jó emberek nem hagyják őket se elpusztulni. Az öreg könybe lábadt szemmel rogyott le a hóba és megcsókolta a hidegtől dermedt kezemet...

—kari—

Az ál-Murat herceg házasságszédelgésai

Veszedelemes nemzetközi szélhámost fogott el a noviszadi rendőrség

Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség egy veszedelemes nemzetközi szélhámost tett ártalmatlanná, aki orosz hercegnek adta ki magát és Jugoszláviában, Olaszországban, Ausztriában és több államban sorozatos házasságszédelgéseket követett el.

Egy hónappal ezelőtt egy noviszadi detektívnek feltűnt egy rendkívül elegánsan öltözött, jómegjelenésű férfi, aki egyik noviszadi vendéglőben mulatott és feltűnően szórta a pénzt. A detektív előtt gyanusnak tűnt fel az ismeretlen férfi és igazolásra szólította fel.

— Murat herceg vagyok, volt orosz repülőtszít — mondotta az ismeretlen.

A detektív felszólította az állítólagos herceget, hogy kövesse a rendőrségre, ahol Rádkics Radenko rendőrfőkapitányhelyettes, a bünygyi osztály vezetője hallgatta ki az állítólagos orosz herceget, aki itt is Murat hercegnek vallotta magát. Elmondotta, hogy Petrogradban született, volt orosz repülőtszít és 1928 óta tartózkodik Jugoszláviában. Murat azonban semmivel sem tudta igazolni személyazonosságát. A rendőrtiszt ekkor már tisztában volt azzal, hogy nagystílusú szélhámmal van dolga s a legrészletesebben kikérdezte előéletére és korábbi tartózkodási helyeire vonatkozólag. A keresztkérdések során kiderült, hogy igazi neve Alekszandr Fedorov s utlevél nélkül szökött át Kelebiánál a határon. Fedorov Bécsben élt, onnan Budapestre ment, Budapestről Kelebiára utazott, ahonnan gyalog jött Szuboticára, ahol állítólag megismerkedett egy orosz rendőrtisztviselővel, aki lecsukatta és amíg ő fogházban volt, az illető orosz rendőrtisztviselő megszöktette a feleségét.

A noviszadi rendőrség, miután megállapította, hogy Fedorov utlevél nélkül lépte át a határt, harminc napi elzárásra ítélte s ez idő alatt lefolytatja ellene a nyomozást. A noviszadi rendőrség érdeklődött Fedorovra vonatkozólag mindazon városok rendőrségeinél, ahol Fedorov, vallomása szerint, tartózkodott. Olaszországból, Ausztriából és a jugoszláv rendőrségtől most érkeztek be a jelentések, amelyekből megállapítható, hogy Fedorov veszedelemes nemzetközi házasságszédelő. Az orosz rendőrség jelentése szerint Fedorov »Murat herceg« néven megismerkedett Genában egy grófnővel, szerelmi viszony fejlődött ki köztük, Fedorov házasságot is ígért a grófnőnek, majd egy nagyobb »előleg« felvételre után Meránba szökött.

Fedorov ellen egy noviszadkörnyéki orosz tanító is felejelentést tett házasságszédelgés címén. Fedorov »Murat herceg« néven mutatkozott be az orosz tanítóknak és a jó megjelenésű férfi hamarosan a szívesz férközött a falusi magányban élő tanítóknak. Csakhamar házasságot ígért a nőnek, akittől három-ezer dinárt esalt ki, de amikor a pénzt megkapta, nyomtalanul eltűnt.

A noviszadi rendőrség megtudta még, hogy Zagrebban és Mariborban szállodai számlák ki nem fizetése miatt le volt zárva Fedorov. Panesevón pedig néhány napig kórházban ápolták. Fedorovot a beograd rendőrség is letartóztatta már egyizben csavargás miatt. A hivatásos házasságszédelőg a noviszadi rendőrség csütörtökön fogja átkísérni az államügyészség fogházába és család, hamis név használata, valamint csavargás miatt indul meg ellene az eljárás.

A pap, a kereskedő meg a munkás...

A szerdai készpénzadományok meghaladják a 11.000 dinárt — Kenyeret, szalonnát, rizst osztottak ki a nyomorgók között

Szerdán újabb hatszáz inséges kapott segílyt

A szuboticei társadalom inségakciója egyre magasabb hullámokat ver. Örvedetes jelenség ez, szívet, lelket és kedélyt vidámító. Ót nappal ezelőtt jelent meg az újságban az első cikk arról, hogy kétezeröttszáz család éhezik és fázik ebben a városban. A megindítóan szomorú kétezeröttszázban a legkülönbözőbb korok és foglalkozási ágak képviseltek magukat. Az építómunkásnak éppen úgy nincsen kenyere, mint a földmunkásnak, a napszámos és a munkásné munkaalikalmi esélyei egyformán a nulla körül mozognak. Ót nappal ezelőtt jelent meg az első cikk és azóta több mint ötszáz nyomorgó részesült egyszeri gyorssegélyben. Időben, anyagiakban, erkölcsiakban egyformán szép ez az eredmény és a bizonyosság lámpásával világít rá sok mindenre.

Először is arra, hogy az áldozatkészség, a könyörület és a testvériség érzése még mindig nem tartozik a muzeális ritkaságok közé.

Hála Istennek.

Kosztolányi Dezső írta a napokban valahol, hogy a fűtött szobák ablakait belepeli a jégvirág és a pára, ettől nem látják azután a bennülők, hogy mi történik kívül.

Erre a keserű konkluzióra mintha rácsófolt volna valamelyest Szubotica. A szuboticei fűtött szobák ablakait, mintha nem vakította volna el annyira a meleg levegő lerakódása.

Szubotica társadalma megmutatta, hogy a könyörülő jótékonyaságot nem kell okvetlenül egyesületi türelmijétekkel és füzértáncal egybekötni. Megmutatta, hogy ennivalót és fát végtelen bizottsági jegyzőkönyvek idővesztése nélkül is oda lehet hullajtani, ahol semmi sincs ebből a két elemi életfenntartási eszközből.

Ót nap alatt ötszáz embernek tőrültek le bizonyos időre a könnyeit, amelyeket a hideg sajtolt ki a fáradt szemekből.

Kenyér, szalonna, rizs és griz a nyomorgóknak

A Munkássegély Napközi Otthonának helyiségeiben szerdán is permanenciában volt az adományokat szétosztó szűkebb bizottság. A fehérfa kis szobába megint felvonultak a rongyokba burkolt, fáradt és fázó szerencsétlenek, tisztességtudóan átvették a kis-pénzt és tisztességtudóan ráreberték a **köszönőmöt**.

Szerdán még a keddi népvándorlásnál is sűrűbb processzió vándorolt el az evangélikus templom melletti ovodához. A kapu előtt és a bejárat előtt rendőrök vigyáztak a rendre, sok dolgot azonban nem akadt. Türellem, fegyelem és alázat tartott rendet a tömegben. A kiosztás elvét a keddi tapasztalatok alapján némiképpen módosították. Eltértek az előzetes listabavételtől, amely idővesztésnek bizonyult és a jelentkezőket csak utólag rubrikálták. Az osztás menete lényegesen meggyorsult ilyen módon és szerdán délig közel ötszáz jelenkező kapott ezuttal harminc-harminc dinárt és amíg a készlethől tartott egy-egy frissen mosolygó fehér kenyeret. Kiosztottak tíz kiló rizst, tíz kiló grizt és tíz kiló szalonnát is. A grizből és rizsből fél-fél liter jutott mindenkire a csikos, jóminőségű szalonnából pedig egy-egy darab, amely talán kétszeri jóllakásra is elegendő lehetett.

A kis asztal előtt ezuttal **Protics Márkó** görögkeleti lelkész, az adományosztó bizottság agilis elnöke ül. Szünetlenül osztogatja hármásával a tízdinárosokat, türelmesen és látható örömmel. Reggel nyolettől — ebédszünet nélkül estig dolgozott a gyöngén fűtött szobáskában. Mindenkit külön-külön megnézett, mindenkéhez volt egy-egy barátságos szava, vigasztaló mosolya.

A panaszkodókat türelmesen végighallgatva, a sok árkos-bokros homlokról egy-kettőre elkergette a nehéz felhőt.

Elméztam az arcát. Isten szolgája. Pap. Türelmének akkumulátora kifogyhatatlan.

— Fáradt, főtisztelendő Uram?

— Kicsit. De mit csináljunk? A kötelesség előbbrevaló.

— Ebéd?

Mosolyogva legyint. Ki gondol ebédre ilyenkor, amikor rggeltől délig ötszáz ember néhány napi ebédjéről lehet gondoskodni?

Valaki elául...

Protics Márkó előtt végtelen vonalban vonulnak el a jelentkezők. Néhányan hirtelen támadt áradó hálával meg akarják csókolni azt a kezét, amely a három kék bankjegyet nyújtja át nekik.

— Ugyan — mondja **Protics főtisztelendő** ur és szigorú szemüvege mögött kicsit elmosolyodik ilyenkor.

Egy töpörödött öregasszony, a vállán kis sámlival jön be. Az előrelátók közé tartozik, akik gondoskodtak ülőhelyről a várakozás idejére. Utána egy

ijesztően sápadt nő, **K. M. munkanélküli**, a szeme lázasan csillog és a hangját nem érteni, olyan gyöngye.

— Köszönöm — mondja és rögtön utána meginog.

Egy kis zavar. Odarohannak, felfogják.

A szegény asszony csukott szemekkel ájultan omlik hátra a tartó karokban.

— Orvos!

Odakinn már háborzongató verziók keringenek az ájulásról.

— Valaki meghalt! — suttogják dermedten a rémülettel.

Csak akkor nyugszanak meg, amikor a »halott« kicsit sápadtan, de láthatóan erőrekapva megjelenik az ajtóban. A vértelen fehér kezében görcsösen szorongatja a pénzt.

— Most megveszem a gyógyszert — határozza el hangosan.

— Szegény!

Patikára költi... — jelenti ki részvétellel egy néni és látszik rajta, hogy egy-két jószóra nyomban odaadná a saját harminc dinárját is.

Hogy ennivalóra is maradjon az árvának a patika után.

Protics Márkón kívül még többen szorgoskodnak a segélyhelyen, hogy minél gyorsabban, minél eredményesebben lehessen rendeltetési helyeikre juttatni az adományokat.

Először is itt van a kereskedő.

A kereskedőnek forgalmas, nagy vasüzlete van a város kellős közepén. Ilyenkor délelőtt biztosan nagy a »rumli« az üzletben, de ő azért itt van, sajátkezűleg szeleteli a szalonnát és méregeti a rozsdás félliteressel a rizskását a szegényeknek. Ezenkívül három alkalmazottját is iderendelte, akik szintén dolgoznak, mintha a jótét megnyugtató tudatán kívül egyéb, csengőbb fizetség is járna a megfeszített munkáért.

Azután itt van a munkás, aki maga is munkanélküli, de egyelőre még van ennivalója. Reggeltől estig dolgozik, szellős kiskabátban, nyakába vetett könnyű sállal. Percenkint tizszer, kiszalad, visszajön, megnyugtató, utbagazait, szónokol és csittit.

A másik munkás, aki egy magasra fektetett deszkán áll és az utalványokat állítja ki. Egyszerre öt kérést, instanciát, panaszt és tévedést intéz el. Szünet nélkül.

Mintha egyiken sem látszana a fáradtság, kedvel, ambícióval dolgoznak.

A pap, a kereskedő meg a munkás

Mintha a pap egy kicsit munkás is lenne, a munkás meg pap...

Debrezeni József

Az adományokat szétosztó bizottsághoz eddig a következő adományokat juttatták:

Pénzben:	
Bácsmegyei Napló	1000 dinár
Tratikant József	300 "
Kemény Dezső ecetgyáros	100 "
N. N.	1000 "
K. E.	100 "
Egy banktisztviselő	50 "
Özv. Stréltzyk Antalné	50 "
N. N.	35 "
N. N.	20 "
N. N.	50 "
Egy Szuboticán tartózkodó berlini gyáros	500 "
Ruff Testvérek	1000 "
Evangélikus egyház	500 "
Szaniter Tivadar	200 "
N. N.	500 "
N. N.	300 "
Özv. Berkesné, szatymazi Zsotér Sarolta	100 "
Pertics Ferenc	50 "
Szuboticei Zsidó Nőegylet és Nép-könyha	2000 "
Ungár Pálné	400 "
Kalcs Péter droguista	300 "
Manojlovics Vladiszlávné	300 "
Czopkó szobó	200 "
Manojlovics Anasztázia	300 "
Protics Márkó	100 "
Dr. Milekics Jácó	100 "
N. N.	200 "
Vöröshereszt Egyesület	5000 "
Pinkovics József földbirtokos	1000 "
Özv. Radics Jácóné	400 "
Atyimovics Miodrág	100 "
Frank Sándor sörkereskedő	100 "

Keddi készpénzadományok:
N. N. 100 "

B. M.	100 "
N. N. Senoa ul.	250 "
N. N. Seona ul.	250 "
Vall Gyula	100 "
Morgenstern Magda	10 "
Opsta Privredna Banka	5000 "
Dr Kiss József és neje	1070 "

Természetbeni adományok:

Egy szuboticei kereskedő 100 mm fa,
Beck Imre 25 mm. fa,
Ádám Aladár 30 mm. fa,
Goldner Testvérek 20 mm. fa,
Lifka Sándorné 25 mm. fa,
Lifka Sándorné 12 csomag hus,
Turi d. d. 25 mm. fa tetszés szerinti helyre való díjtalan betuvarozása,
Szenes Kálmán 50 mm fa (vágott),
özv. Faragó Artúrné 30 kg. kenyér,
Micin Millvoj 10 kg. rizs és 10 kg. griz,
Lagner drogéria 2 kg. szappan.

Keddi természetbeni adományok:

özv. Neményi Miksdné 10 kg. rozs,
özv. Montalion Józsefné 50 kg. kenyér,
Mayer Áhréd pék 100 kg. kenyér,
Varga és Racsmány 30 mm. fa, alekszandrovóiak részére,
Lifka Sándorné 50 kg. liszt,
Suma fakereskedés 10 mm. vágott fa,
Wirt Béca »Ignis« 50 mm. fa,
Konráth d. d. 200 láda,
Radio Reklám 2 mm. koks.

A szerdai napon a következő adományokat juttatták el a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalához:

Készpénzben:

N. N.	400 dinár
Kriszhaber és Spitzer	560 "
Dr. Révészné Krausz Lenke koszorú-megváltás címén	100 "
Goldmann Sándor	300 "
Pécs Istvánné	300 "
Csánics Máténé	200 "
Fischer Imre	20 "
Pécs István rőtös	50 "
Strass Évike és Iván	126.50 "
N. N.	30 "
Nagy gyógyszerár	200 "
Hütter Árpádné	300 "
Matkovics szobalestő	50 "
Hercz Jenő	200 "
Neumann Lenke	200 "
Freund József	200 "
Ungár Ferenc	100 "
Opsta Kredina	3000 "
Kramer Antal	1000 "
Pinkovics Fülöp	600 "
N. N.	300 "
Dr. Fischer Jákóné	300 "
S. A.	250 "
Licht Samu	100 "
Deutsch Izidor	300 "
Schreger Lajos	500 "
Remi-parti a Lloydban	150 "
Frankl és Lövy	300 "
N. N.	50 "
Dr. Joca Manojlov	300 "
Roth Ármin	1000 "
özv. Ungár Józsefné	200 "
Ha'brohr i drug	300 "
N. N.	100 "

Természetbeni adományok:

Fakó harisnyagyár 126 pár harisnya,
özv. Róth Jakabné 6 sapka,
Hütter Árpád cég 25 pár harisnya,
Szekely Mátyásné 10 kg. szalonna, 20 kg. kenyér,
Merkur harisnyagyár 160 pár harisnya,
Vasvári Zoltán 5 kg. rizs, 5 kg. tarhonya,
N. N. ruhanevelék,
N. N. 30 kg. liszt,
Eddig készpénzben.

kiosztásra került 23.165 dinár.
A szerdai nap folyamán beérkezett pénzadományok összege

11.556.50 dinár.

A szerdai nap folyamán a bizottság 669 jelentkezőnek osztott ki 30—30 dinárt, azonkívül 42 kilogram kenyeret, 42 kg. rizst, 10 kg. szalonnát és 40 darab szappant osztott ki.

Az adományozók között szerepel **Morgenstein** Magda elemi iskolai tanuló, aki megérdemli, hogy külön is kiemeljük nevét. **Morgenstein Magda** jószívűsége nemcsak megható, hanem példaképp szolgálhat azoknak, akiknek figyelme nem terelődött még a nyomorgókra. **Morgenstein Magda** az alábbi levél kísérelében küldte el adományát:

Tek.
A Bácsmegyei Napló szerkesztőségének Szuboticai Bácsmegyei Naplóba apuka olvašta hogy sok bačsik es nenik tazznak Anjukanak szuleset napjara gyutotem 10 dinarleszt bekuldum hogy vegyenek fat rajta kicsi vagyok nem athatok kezit Morgenstern Magda Zido osztalj IV tamuloja.

Adományokat úgy természetben, mint pénzben a fent megjelölt helyek bármelyikén köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. A nagy nyomor enyhítésére még sok-sok adománnyra van szüksége. Járuljon hozzá mindenki a szubotici inségesek sanyaru helyzetének enyhítéséhez, mindenki azt adja, amije van. A malmok lisztet, bankok pénzt, gazdák búzát, pékek kenyert...

Kétezeröttszáz nyomorító munkanélküli reményességét tolmácsoljuk, amikor adományokat kérünk a számukra. Segítsünk a nyomorgóknak.

**AKAR-E EGY 90.000.—
dináros ingyen
autót nyerni?**

Állatfiam'nyít egy tehén-borjuval kiogészíteni?
Jóllakni egy 150 kilós súlyú dísznóval?

HIREK

BÁLI NAPTÁR

Báli meghívókat, táncrendeket
olcsón, izlésesen, gyorsan készít
Minerva-nyomda, Subotica

Február 14. A noviszadi jogászok bálja a Szlobodában.

Február 16. Cigánybál Suboticián Hírth Pali bácsi vendéglő összes termeiben.

Február 16. A szombori magánlistyviselők tombolával egybekötött táncestélyt rendeznek február 16-ikán a Szlobodában.

Március 2. A SzAND piros-fekete álarcosbálja a Bárányban.

Báli meghívókat, táncrendeket
olcsón, izlésesen, gyorsan készít
Minerva-nyomda, Subotica

Öngyilkosság

— Segítség! Valaki a vízbe ugrott!
Egy pillanat alatt esődület támad a hídon. Izgatott emberek hajolnak át a korláton és meresztik szemüket lefelé a zajló Dunára.

— Mi történt? — érdeklődnek az újonnan jöttek.
— Öngyilkosság — magyarázza a szemtanú, aki elsőnek vette észre, hogy egy nő levette magát a folyóba.

Az őrség már halássza is az öngyilkos-jelöltet. A jégtáblák miatt nehezen tudnak a közelébe férkőzni. Múltóságos jégtáblák usznak lefelé a vízen. Némelyik beillenék egy kisebb szigetre is. Végre beemelik a csónakba az ájult teremtet. A lecsurgó víz szinte pillanatok alatt megfagy a haján, kezén, ruháján. A tömeg lerohan a gátra, mindenki látni akarja, a mentők csak nagy ügyel-bajjal tudnak a közelébe férkőzni.
— Szerelmű bűnt? — tippel valaki — biztos elbagyta a babája.

Az éleselméjű urat megcsodálják.
— Ezek a leggyakoribb esetek — magyarázza egy pipás halász — vagy mérget isznak vagy a Dunának mennek.

A csuromvizes nőt beviszik a legközelebbi bódéba és élesztési kísérleteket végeznek rajta.

— Tegnap is egy asszonyt huztunk ki — meséli a halász — az olyan szerencsétlenül esett, hogy a jég felvágta a bőrt a fején. Valóssággal megskalpolta.

— Rémes — szörnyülködik egy prémkabátos nő — rettenetes!

— Intelligens teremtés volt — folytatta a halász — jó családból való. Az apja tanító valahol vidéken. Két gyermeke van a lencsében és legutóbb elbocsátották a bankból, ahol takarítónő volt. Emiatt ment a víznek...

Az ájult nő karjait ütemesen nyújtóztatják: egy-kettő. Egy-kettő...

— De ez még semmi — pófékel a halász és a füst-fellegek mögé mondta:

— Van, aki megmakacsolja magát. Például egy szabólegény. Azt a mulkor mentették ki hetedszer.

— Hetedszer? — képed el valaki.

— Abbizony, hetedszer. Próbált az már mindent. Mérget, kötelet, revólvert, leugrott a negyedik emeletéről: megmentették. Autó elé feküdt: kába. Pecches ember.

A tömeg elmosolyodik. Az is pech, ha valaki nem tud meghalni?

— Akíhez ennyire ragaszkodik az élet — filozófál a vén halász — annak szerencsétlensége nem engedi! Más emberre minden sarkon valami veszedelem leselkedik, ez elől meg szokik a halál!

Az életunt nő lassan magához tért.
— Lélegzik! — konstálta az első mentő.

— Milyen csinos arca van — jegyezte meg valaki.
— Nincs több husz évesnél.

— Csak egy fiatal teremtés bánhat ilyen könnyelműen az életével.

Sorra leadják a véleményüket.
— Talán összezördült az anyjával...
— Vagy felmondtak neki a hivatalban?
— Inkább szerelem lehet a dologban...
— Mást vett el a babája...

Az életunt nő most felnyitja a szemét. Körülnéz. Először csudálkozva, aztán haragosan. Mit avatkoznak ezek az emberek az életébe? Hogy merték őt visszahozni a tulsó parttól?

— Ne féljen kérem — nyugtatja meg a mentő — jó helyen van már. De többet nem szabad ilyet tenni... A nő hallgat.

— Mért tette? Talán...
Az asszony kétségbeesetten, elhalón, sirva kiáltja:
— Éhes vagyok! Nagyon éhes vagyok!...

Érdekes. Erre senki se gondolt.

Tsin.

AKKOR SIENSEN A

Tronic - üzletekbe

mert csak ott van esélye, hogy ezekhez a földi javakhoz jusson! — KORNEC gyármányai elismerően a legjobb és az árak a legolcsóbbak

VÁROSI SZÍNHÁZ koncerttermében szerdán, február 20-ikán Rubinstein Artur világhírű zongoraművész hangversenye.

Jegyrusítás naponként délelőtt 10—12 és délután 3—5 óráig.

*

— Kihallgatások Alekszandar király Ófelségénél. Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király szerdán audiencián fogadta Lázics Zsikát, a belügyminiszter helyettesét, majd Miloszavljevics Szvetozár nyugalmazott tábornok, volt közlekedésügyi minisztert fogadta a király. Audiencián jelentek meg Marjanovics Milán író és Joksimovics Ugrin volt képviselő, majd fogadta Ófelsége Dimitrije patriarhát, aki után Sztójánovics Milán, a beogradi iparoskamara elnöke jelent meg audiencián Ófelségénél. A kormány tagjai közül Zsvikovics Petár miniszterelnök és Hadzsics tábornok hadügyminiszter voltak audiencián.

— A zagrebi főispán Beogradban. Beogradból jelentik: Szerdán Beogradba érkezett dr. Zavaesics Milorád, az új zagrebi főispán. A főispán hosszasan tárgyalt Zsvikovics Petár miniszterelnök belügyminiszterrel, majd felkereste Radojevics Lázár erdőügyi minisztert, akivel a vadászati törvényről tárgyalt. Zavaesicsot ugyanis a miniszterium még korábban megbizta az új vadászati törvény elkészítésével. Zavaesics főispán ezután felkereste Korosce Anton közlekedésügyi minisztert.

— Elhalasztották az albán király koronázását. Tiranából jelentik: Áprilisa tervezték az albán király megkoronázását, a koronázási ünnepségeket azonban szeptemberre halasztották el, mert az előkészületek még nem fejeződtek be.

— Kedvező mederben haladnak a jugoszláv-görög tárgyalások. Athénből jelentik: Azok a tárgyalások, amelyeket Polichroniades beogradi görög követ folytatott a jugoszláv külügyminisztériumban befejeződtek. A jugoszláv külügyi kormány az összes görög kérdésekre válaszolt és most görög részről tanulmányozzák át a tárgyalások anyagát. A tárgyalások kedvező mederben haladnak és kilátás van arra, hogy minden függő kérdésben létrejön a meg egyezés.

— Megfenekelt egy francia gőzös. Antwerpenből jelentik: A Kerguelen francia gőzös Hamburgból jövet kedd reggel az antwerpeni kikötő előtt egy homokpadon megfeneklett és még nem sikerült kiszabadítani. Mentés közben az Infanterie vontatógőzös felborult. A fedélzeten levő hét ember közül kettőnek sikerült idejében a tengerbe ugrania, a többi öt eltűnt. A Kerguelen helyzete válságos.

— A szociáldemokrata internacionálé sürgeti a le szerelést. Londonból jelentik: A szociálista internacionálé végrehajtó bizottsága ülést tartott, amelyen az európai hatalmak fegyverkezésének kérdésével foglalkoztak. Az ülés után a következő táviratot küldték a Népszövetség titkárságához: »A szociáldemokrata internacionálé végrehajtó bizottsága bizik abban, hogy a leszerelési bizottság rövidesen befejezi munkáját.« Az internacionálé legközelebbi ülését júliusban fogja megtartani Zürichben.

— A szlovák néppárt válsága. Prágából jelentik: Hlilka András február 14-ikére összehívta a szlovák néppárt elnökségét és képviselőklubját, február 18-ikán pedig a párt végrehajtó bizottsága ül össze. A tanácskozások célja itélkezés Juriga és Tomanek képviselők ügyében, akik tudvalevőleg Tuka letartóztatásával kapcsolatban támadták a pártot és súlyos vátséget kövöltek el a pártfegyelm ellen. Valószínű, hogy a két képviselőt ki fogják zárni a pártból, aminek következtében elveszítik mandátumukat.

— De Valera kitölti egyhavi börtönbüntetését. Londonból jelentik: Az ulsteri hatóságok kedden felajánlották a letartóztatásban levő ir vezérnek, De Valerának azonnali szabadlábra helyezését abban az esetben, ha becsületszavát adja, hogy sohasem lép többé Ulster területére. De Valera azonban nem fogadta el az ajánlatot és kijelentette, hogy inkább leüli az egy-egy hónapot, amit tiltott határátlépésért szabtak ki rá.

lerának azonnali szabadlábra helyezését abban az esetben, ha becsületszavát adja, hogy sohasem lép többé Ulster területére. De Valera azonban nem fogadta el az ajánlatot és kijelentette, hogy inkább leüli az egy-egy hónapot, amit tiltott határátlépésért szabtak ki rá.

**Rövid már az idő,
sie sen m g nem késő!**

Az összes nyeremény árgyak 1929
március 10-én kerülnek kiadásra

Igyekezzen, hogy le ne maradjon!

— Tízmillió hitel a tanárok túlórára. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter tíz millió dinár hitelt nyitott a tanárok túlóráinak fizetésére.

A szubotici kaszinó estélye. A szubotici Gradjanszka kaszinó vezetősége közli, hogy csütörtökön este megtartják szokásos összejövetelüket. Az estélyre a vezetőség szívesen látja a kaszinó tagjait és hozzátartozóit.

— Földrengés volt a Kaukázusban. Moszkvából jelentik, hogy Vldikavkaz vidékén földlökést éreztek és a rengést földalatti moraj kísérte. Több ház fala megrepedt. A hegységeken a földrengés földcsuszamlást okozott.

Csodás teint akarsz? Matt bört, mely hófehér?
Csak DESZANIKÁT használj, ez minden pénzt megér.

— Mesterséges légzéssel tizenkét napig életben tartották egy hűlőözó kisleányt. Kansas Cityből jelentik: Margaret Brown hétesztendő kisleány január közepén tüdőgyulladását kapott és két héttel ezelőtt a tüdővízenyő meglojjással fenyegette. Az orvosok mesterséges légzést alkalmaztak és oxigéncépet állítottak fel a szobában, amelyet két tízoltó hajtott felváltva. Tizenkét napon át tartott a küzdelem, a kisleány állandóan eszméletlenül feküdt, az orvosok és a tízoltók azonban nem adták fel a harcot. A tizenharmadik napon a kisleány magához tért. Az orvosok bizonyosra vszik, hogy a kis Margaret életben marad.

— Leógtt a páduai igazságügyi palota. Milánóból jelentik: A páduai igazságügyi palota szerdán leégett. A törvényszék egész irattára a lángok martaléka lett és 1600 folyamatban levő büntügy aktái égetek el.

— Gazdasági bojkottot követelnek az amerikai szenátusban a Kellog-paktum megszegése esetén. Washingtonból jelentik: Capper szenátor indítványt nyújtott be a szenátusban, hogy helyezék bojkott alá azt az országot, amely aláírta ugyan a Kellog-paktumot, de nem tartja be. Borah szenátor az indítvánnyal kapcsolatban újságírók előtt ugy nyilatkozott, hogy a javaslattal egyáltalában nem rokonszenvez, mert a szankciók alkalmazását mindig veszedelmesnek tartotta és a gazdasági bojkott végeredményben csak újabb háborúra vezetne.

— Egy gazda és egy betörő élethálharcra. Oszijekről jelentik: Otok szlavóniai községben hétfőn este betörést kíséreltek meg Subanics Róka gazdálkodó házában. Subanics este tizenegy óra tájban gyanus zörejt hallott az udvarból, mire felkelt az ágyból, hogy utána nézzen kijár az udvarban. Amikor a másik szobába ért, a sötétben egy alak hirtelen rávetette magát és fojtogatni kezdte.

Subanics nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem birokra kelt a betörővel, aki kést rántott, hogy leszúrja Subanicsot. Valóságos élethálharc fejlődött ki közöttük, amelyben Subanics könnyebben megsebesült. Közben azonban kicsavarta a betörő kezéből a kést és azal három helyen megszurta. A betörő sérülései következtében összeesett, mire Subanics a csendőrségre ment, ahol jelentést tett a történetkről. A csendőrségre nyomban kiszálltak a helyszínre, de a betörőt már nem találták ott. Csak vérvnyomok jelezték a harc színhelyét.

— Talleyrand születésének százhetvenötödik évfordulója. Február 13-ikán, szerdán volt százhetvenöt éve, hogy Talleyrand gróf született. Először pap volt, majd a forradalomban ő indítványozta a szekularizálást. Forradalmi magatartása miatt a pápa exkommunikálta.

Napoleon alatt külügyminiszter lett és nagy szerepe volt 1814-ben a bécsi kongresszuson. Rendkívül éleseszű, szellemes ember volt és egyik híres mondása, hogy a beszéd arra való, hogy a beszéd arra való, hogy az ember elpalástolja vele a gondolatait. Memoárjai és levelezései is ezt az elvet vallják.

— A közlekedési miniszterium költségvetése. Beogradból jelentik: A közlekedési miniszterium költségvetése két és félmillió dinárra rug. A miniszterium bevételei és kiadásai is ugyanennyit tesznek ki. Korosec Anton közlekedési miniszter és Svrlluga Sztanko pénzügyminiszter tanácskozást folytattak a miniszterium költségvetéséről és három pont kivételével a pénzügyminiszter már hozzájárult a költségvetéshez. Ezekről még folynak a tanácskozások.

— Szomborban új fegyverviselési engedélyeket kell váltani. Szomborból jelentik: A szombori rendőrség elrendelte, hogy mindazok, akiknek fegyverviselési engedélyük van, vagy fegyverük van, de nincs fegyverviselési engedélyük, jelentsék be március 31-ikéig a rendőrségen. Akiknek engedélyük van, az engedély bemutatása mellett új engedélyt fognak kapni. Azok, akik a határidőig elmulasztják a jelentkezést, szigorú büntetésben részesülnek.

— Felmentették a gyilkosság vádjától. Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán délelőtt tárgyalták Beljanszki Milos és Szezsujszki Szlávko szombori legények bűnügyét. Beljanszki szándékos emberölés büntetvével, Szezsujszki pedig gyilkosság kísérletével vádolta az ügyesség. Még 1927 március 7-ikén történt, hogy Szezsujszki és Beljanszki, akik régi haragosok voltak, egy kocsmában kártyázni kezdtek Zsigurszki Milán gazdálkodóval. Reggel felé kocsin tovább mentek, de utközben Beljanszki és Szezsujszki között szóváltás keletkezett, majd leugrottak a kocsirol és egymásnak mentek. Zsigurszki közbe akart lépni, de Beljanszki késével szíven szúrta, úgyhogy a szerencsétlen ember nyomban meghalt. A tárgyaláson Beljanszki azzal védekezett, hogy önvédelemből követte el tettét és a bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság felmentette a vád alól. Szezsujszkit könnyű testi sértés vétségében mondotta ki büntetésnek a bíróság és husz napi elzárásra ítélte.

— A nemzetközi munkaegyezmények betartása Jugoszláviában. Beogradból jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal kérdést intézett a kormányhoz, hogy a nemzetközi munkaügyi egyezményeket milyen mértékben hajtják végre Jugoszláviában. A szociálpolitikai miniszterium most gyűjti össze az adatokat, hogy a szükséges választ megadhassa.

— A Hakoah teadélutánja. A szuboticei Hakoah kultur- és sportegyesület vasárnap, február 17-ikén teadélutánt rendez a Bárány-kávéház különterében.

— Egy kerékpárért — két és fél év. Novisadról jelentik: Pap Márton, 1923 decemberében Priglevoica-Szveti-Ivánon ellopta Kleiner József kerékpárját. A szombori törvényszék Pap Mártont négy évi fegyházra ítélte. A felelősséget a bíróság szerdán Pap Márton büntetését két és fél évi fegyházra szállította le. Az elítelt az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

— Tolvaj cseléd, Novisadról jelentik: Alekszandrovics Kaica, pansevói cselédleány gazdájától különféle ruhaneműket és ékszereket lopott. A pansevői törvényszék múlt évi november 16-iki tárgyalásán négy évi fegyházra ítélte a cselédleányt. Felelősséget folytán került az ügy szerdán a noviszadi felelősséget bíróság elé, amely három évi fegyházra szállította le a tolvaj cselédleány büntetését.

— Ötvenhárom spanyol influenzás megbetegedés Novisadon. Novisadról jelentik: Novisadon az utóbbi napokban 53 spanyol influenzás megbetegedés fordult elő. A megbetegedések kivétel nélkül egészen könnyű lefolyásúak. A városi tisztviselői hivatal szerdán megcáfolta az elterjedt riasztó híreket és megállapította, hogy semmi aggodalomra nincsen ok.

A szép montenegrói

nő szereli a szép
fehérműt, amely
mindig ragyogó
tisztá és tartósan
jókarban marad.
Ezért mosáshoz
csakis

SCHICHT SZAPPAN

használ.

A hideg miatt elhalasztották a szuboticei Sport és a noviszadi Makkabi mérkőzését. A Szuboticei Sport Klub és a noviszadi Makkabi február 17-ikére kitűzött mérkőzését a nagy hideg miatt bizonytalan időre elhalasztották.

— A vasutigazgatóságok döntenek a forgalmi korlátozásokról. Beogradból jelentik: A közlekedési miniszterium körrendeletben felhatalmazta a tartományi vasutigazgatóságokat, hogy a szükséghez képest maguk határozzanak egyes vonatiáratok beszüntetéséről.

— Nem engedélyezték a noviszadi kereskedőknek a záróra ügyében tervezett gyűlést. Novisadról jelentik: A noviszadi kereskedők pénteken este gyűlést hirdettek az Odeon mozgó helyiségébe. A gyűlésen a zárórendelet szabályozásának kérdéséről akartak tanácskozni, a rendőrség azonban szerdán értesítette az egyesület vezetőjét, hogy a tervezett gyűlést nem engedélyezi.

— A noviszadi sakkverseny. Novisadról jelentik: Kedden este játszották le a noviszadi bajnoki sakkverseny negyedik fordulóját, amelynek eredménye a következő: Rosenberg nyert Rajkovics ellen, Vidor Csányi ellen, Kulzsinszki Storov ellen, Trankoni Berger ellen, Lipkovics Szabados ellen, Schmidt Bizám ellen, Illes-Löbl játszma eldöntetlen maradt. A helyzet: Kulzsinszki 5.5, Lipkovics 4, Trankoni 3.5, Vidor Rosenberg, Csányi 3, Szabados 2.5, Schmidt, Rajkovics, Illes, Berger 2, Löbl 4, Storov 1.

— Gajdarov Vladimir Novisadon. Novisadról jelentik: Gajdarov Vladimir és felesége Olga Gajdarovskaja jugoszláviai körutjukon február 25-ikén Noviszadra érkeznek. A művészpár a Szloboda nagyeremében fog előadást tartani.

— Előadás Michel Angeloról. Novisadról jelentik: Dr. Vitezius Vinkó beogradi egyetemi tanár szerdán este a noviszadi népegyetemen előadást tartott Michel Angeloról. Az értékes előadásnak nagy sikere volt.

— Elfogták a bácskimonostori országoton elkövetett rablótámadás egyik tettesét. Apatinból jelentik: Janovics János kupuszinaí gazdálkodót néhány nappal ezelőtt — mint jelentették — két ember megtámadta a bácskimonostori országoton. A támadók megsebesítették Janovicsot, elrabolták tőle a pénztárcáját, majd elmenekültek. A bácskimonostori csendőrségnek most sikerült az egyik rablót Marics Miklós monostori lakos személyében kézrekeríteni és remélik, hogy az ő vallomása alapján rövid idő alatt a hatóságok kezére kerül a másik támadó is.

— Novisadon is segélyért kiáltanak a nyomorgók. Novisadról jelentik: Novisadon több száz család él a legkétségbeejtőbb helyzetben, sok helyen nincs egy darabka kenyér sem és a kemény hideget fületlen szobákban didergik végig. A nyomorgók jelszavára akció indult és valamennyi noviszadi lap szerkesztősége gyűjtést rendez a nyomorgók segélyezésére.

— Munkáskönyvtár alakult Szentán. Szentáról jelentik: Vasárnap nyílt meg Szentán ünnepélyes keretek között a munkáskönyvtár a Szihassy-féle vendéglő külön helyiségében. Kulka József szerb nyelven, Csaut Lőrinc, a noviszadi munkáskamara kiküldötte magyar nyelven üdvözölte a nagy számban megjelent ünnepelőközönséget. Közöttük a várost képviselő Nikolics György tanácsnok és dr. Erdélyi István főjegyzőt, valamint Petrovics Lázárt, a szubotícai munkáskamara vezetőjét. Ezután Kozár Gyula a munkásság nevében átvette a könyvtárt. Az ünnepély megnyitót szászterítékes bankett és táncmulatság követte.

— A szubotícai mentők jubileuma. A szubotícai városi mentők március elsején ünnepélyes keretek között fogják megülni annak tízéves évfordulóját, hogy a városi tanács az önkéntes mentőket városi szolgálathoz vette át. A városi mentők ez alkalommal tízéves jelentést fognak kiadni működésükről. Az ünnepély részletes programját még nem állították össze.

Férje sem fog haragudni érte

Miss Ágnes-krém az, amely Önt oly széppé tette

— Tíz Petrovoszelón, Petrovoszelóól jelentik: Vasárnap éjjel féltizenegy órakor kigyulladt özeveg Oláh Jánosné petrovoszelói asszony háza. A tüzet csak nehezen sikerült lokalizálni. Megállapították, hogy a tüzet kéményből kipattanó szikra idézte elő, amely a padlás gerendázatát gyújtotta fel.

— A szentai fűrésztelép műsoros estélye. Szentáról jelentik: A szentai gőzfűrésztelép szombat este tartotta műsoros estélyét és bálját. A prologust Justus Pavao mondotta. Két vígjátékot adott elő a fűrésztelép tisztviselőiből és munkásaiból alakított műkedvelőgárda. »Az analfabéta tanfolyam«-ban Árvai Miklós, Szűcs János, Lálies Imre, Kalmár Flórián, Baráti András, Jevák István és Csabai György tartották állandó derűtséghen a közönséget, Rosenfeld Ernő és György, Vig Andor, Bröder Emil, Szeghő Vilma és Tóth Bözsi. A cég menyasszonyát nagyon ügyesen adták el. Hubert András művészi esellőjátékát Gráf Rózsika finoman kísérte zongorán. Pollacsek Izso nagyon szellemesen konferált. Az eladást reggelig tartó táncmulatság követte.

REUMÁSOK

és minden más beteg, aki csontbántalmakban, ismétlődő szurkást, nyilalást érez fejében vagy a végtagokban, vagy nem mér ma a legközelebbi gyógyszerboltban vagy drogériában 1 üveg **Alga**-t, dözsölje be vele még ma este a beteg extrakt és legyen rá egy puha meleg kendő. Már holnap reggel meglepve tapasztalja, hogy az **Alga** megszünteti minden fájdalmat **kollemlen**, **yo-san** és **alaposan**. — Az üveg ára használti u asitási-sal együtt 16 dinár. — Postán küldi a

Laboratorij Alga, Sušak

4 üveg ára 77 dinár 14 üveg ára 205 dinár
8 „ 131 „ 2 „ 330 „

— Tolvaj háziszolga. Osziyekről jelentik: Kulcses Márkó viroviitici kereskedő feljelentést tett háziszolgája Szkalics Márkó ellen, aki az inkasszált pénzt csikasztotta és megszökött. A rendőrség körözöveletet adott ki a tolvaj háziszolga ellen.

— A szubotícai szerb jótékony négyzet hangversenye. A szubotícai szerb jótékony négyzet február 13-án Szeretien védészent ünnepén a Városi Színházban este fél kilenc órakor táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. Ezt megelőzően délelőtt fél tízenegy órakor a görögkeleti templomban requiem lesz az egyesület elhalt tagjainak lelki üdvéért, majd a szerb hitközség nagyereményben a vízszentelés és kalácsörös ünnepét tartják meg.

A száj- és garatüreg fertőtlenítésére.

A benyomuló kórokozókat a Panflavin-pasztilák megsemmisítik. Orvosi tekintélyek torokgyulladás, megfűlés és a spanyolnátha elleni védekezésre állandóan rendelik.

A fent ábrázolt eredeti csomagolásban minden gyógyszerboltban kaphatók.

— Gázölés a borbélyüzletben. Osziyekről jelentik: Kedden délután súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt Osziyeken: Sikinger Jakab Pelacsevicséval uicai fodrászüzletében megrepedt a gázcső. A kitördülő gáztól Mayer Ferenc és Gorkos Tóbiás borbélyesédek elvesztették eszméletüket és súlyos állapotban szállították kórházba őket.

Ne kérdezd barátóid, ugys eltitkolja,
De hétékér arca nyomban elárulja,
Hogy csodaszép bőrét ÁGNES krémől kapja.

Idegenség, fejtájtás, álmatlanság, szédülés, hágyadtság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes »Ferenc József« keserűvíz kitűnő háziszor, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknél is enyhén, kellemesen és megbízhatóan hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 26

FILM

A Városi Mozi kettős műsora

Az »Erkölcs« és egy cowboy-vigjáték

Az álerkölcös német kisvárosok társadalmi fonákosságai már sok jó vigjátéknak szolgáltattak hálás témát. Ilyen pompás vigjáték az *Erkölcs* is, amelyet a Városi Mozi mutat be csütörtöktől kezdve. A mulatságos és ötletes vigjáték egy kis német hercegségben játszódik, ahol az erkölcsvédő egyesület tagjai harcot indítanak egy vendégzereplő berlini revütáncosnő ellen, közben azonban az álerkölcös tiszteleket parancsoló tógájába öltözött nyárspolgárok mindegyike titokban szerencsét próbál a szép táncosnőnél. A nő felveszi a harcot és titokban filmfelvételt csinál az erkölcsvédő liga minden tagjáról — a saját lakásán, meglehetősen kempromittáló beállításban. Ebből aztán olyan mulatságos bonyodalmak származnak, hogy a közönség szinte beléjár a nevetésbe. Egy film, amely ennélre tud mulattatni, már elérte a célját, de az *Erkölcs* ezenkívül még nagyszerű revüjeleneteket, szép felvételeket és nagyszerű színészi produkciókat is ad. A nő főszerepet a csodálatosan formás és elegáns Ellen Richter játssza ellenállhatatlanul. Harry Holm igen rokonszenves partnere, a kitűnő Jakob Tiedtke egy nagyon mulatságos kabinettgurával mulatatt és az erkölcsvédő egyesület tagjainak pompásan összeválogatott nagyszerű típus-alakjai — különösen a torpatanár és költő kitűnő karrakaturája — egytől-egyig nagyon mulatságosak.

A kitűnő vigjáték mellett Hoot Gibson érdekes *Ha nincs ló, szamár is jó* című cowboy-vigjátéka szerepel még a műsoron, amelynek keretében Miss France táncszámokkal fog vendégzerepelni a Városi Mozi-ban. Mindez együttvéve bizonyítja a teljes sikert.

(I. I.)

Hazatérés

A Lifka-Mozi új filmje

Emberi sorsok sodródása, a szenvedések által összekovácsolt igazi barátság összeütközése a szerelem még hatalmasabb érzésével, három igaz ember mélységes tragédiája: ez a *Hazatérés*. Orsz hadifogságban sanylődik két német hadifogoly. A közös szenvedés elválhatatlan barátokká tette őket. Egy nap megszöknék, de az idősebbik: Richard, akinek felesége van otthon, egy kozák járőr kezébe kerül. Karl egyedül érkezik haza és első utja Richard otthonába vezet, barátja feleségéhez, Annához, akit férje rajongó szavai nyomán már jól ismer. Karl ott kap lakást az asszonynál és a két fiatal szív hamarosan szerelemre lobbán. Érzéseiket azonban nem merik elárulni egymásnak, mert a távollevő harmadik ott áll közöttük. Már rémületen gondolnak hazatérésre. Ez egy nap mégis bekövetkezik. Karl és Anna ekkor forrnak először össze csóokban, a bucsu percében. De Richard meglátja ezt a csókot és később, éjszaka meggyőződik róla, hogy Anna már nem szereti. Az asszony maga vallja ezt be neki őszintén. A férj már majdnem fegyvert emel Karla, de aztán eszébe jut annak önfeláldozó barátsága, összecsomagolja katonaládáját és éjszaka elhagyja otthonát. Karl reggel a keresésére indul, vissza akarja hozni az asszony félelme ellenére is. Egy Ausztráliába induló hajón találja meg Richardot, de az nem tér vissza az asszonyhoz, aki már nem szereti, hanem megbocsájtó szóval Karlt küldi vissza Annához. Néma kézfogással bucsuznak egymástól és a hajó elindul Richarddal ismeretlen világok felé...

Megrázóan emberi történet ez. Témában és feldolgozásban legjobban a »Virradat«-hoz hasonlítható és érzékben is hasonló ehhez a tökéletes filmalkotáshoz. Erich Pommer és Joe May valóságos mesterművet csináltak Leonhard Frank novellájából, filmkölteményt, amely egyszerűségével és emberi sorsokat ábrázoló véres őszinteségével a szívünkbe markol. Írói eszköz-

közkel csinálták meg ezt a szcenáriumot, amelyből az igazi költő szíve dobbanását érezzük ki. Három egyszerű becsületes ember sorsát, nem túlságosan bonyolult lelki konfliktusát, a szerelem és barátság összeütközését szébben már aligha lehet filmné feldolgozni. Mialatt ezt a filmet nézzük, valahogy elfelejtjük, hogy csupán játék az, amit látunk. Ez életet érezzük ennek a filmdrámának minden jelenetében, a minden kendőzés nélküli, igazi életet. És megható az a tisztaság is, amely ezt a filmet annyi más filmalkotástól megkülönbözteti. Ezek a szenvedő emberek mind tiszták, becsületesek és jószándékuak. Az asszony nem eszálja meg urát, a férfi nem akarja elvenni barátja feleségét. De senki sem tehet róla, hogy a fiatalasszony a hadifogság hosszú éveit után hazatérő férjében már idegen lát és a magány hosszú ideje alatt új szerelemre ébred. Stílusos a befejezés is, a családi otthonától és feleségétől rezignált sóhajjal megváltó férfi szelid hőlessége, aki vállalja a boldogtalanságot, de nem akar még két embert boldogtalanná tenni.

A *Hazatérés* technikailag is hibátlan film. A legmodernebb rendezési eredmények, fészta, szép felvételek, nagyszerű beállítások jellemzik ezt a filmet, amely rendezés szempontjából is tökéletes. Ugyanezt mondhatjuk a főszereplők játékáról is. Dita Parlo nemes egyszerűségű, reális asszonyalakja érthetővé tud tenni mindent, ami benne és körülötte történik. Lars Hanson és Gustav Fröhlich a két barát szerepében egyenrangú művészi alakítással járulnak hozzá a felejthetetlen élményt jelentő film sikeréhez.

A Lifka-mozi csütörtöktől kezdve mutatja be a nagyszerű Ufa-filmet és az előadás sikerét még fokozni fogja a Petar Taran vezénylese alatt álló husz tagu orosz énekkar közreműködése. A *Hazatérés* olyan film, amelyet nem lehet egyhamar elfeledni.

László Ferenc

SZÍNHÁZ

Gyermekoperett a Népkerben. A Páter Vazul vezérese alatt álló Gyermeknyha javára február 17-ikén, vasárnap délután 3 órakor gyermekelőadás lesz a Népkerben. Színre kerül »Aladár nem számár« című gyermekoperett Garay Bélával a címszerepben. Közreműködnek Deutsch Janka, Miklencovics Mici, Toldy Gizsi, Nagy Magda, Krnyajszki Pál, Fuderer László, Erdélyi János. Helyárak: 5, 10, 15 dinár. Jegyek elővételben a Krécsi-féle könyvkereskedésben kaphatók. A terem fűtve van.

A Mesék az írógépről Molon. A molai önkéntes tűzoltótestület műkedvelő gárdája husvét két napján adja elő a Mesék az írógépről című nagyszerű operettet. A próbák már folynak és előreláthatólag a bemutató nagy sikert fog elérni. Az előadások iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Felhő Klári Molon. A molai Soko Futballklub műkedvelő gárdája nagy sikerrel adta elő a Felhő Klári című népszínművet. A szereplők közül Schwarz Irénke, Tüski Ilonka, Beszédes Annuska, Rónay Ernő, Szántó Mátyás, Schwarz Pista, Misinszky Nándor, Tóth Mátyás, Vén Jolán, Baranyi József, Büklin Gábor, Bóka János, Bóka András és Beszédes László tüntek ki ügyes játékkal. Szántó Mátyást a kifogástalan rendezésért illeti díszért.

Műkedvelő előadás Petrovoszelón. Petrovoszelóól jelentik: A petrovoszelói »Sport« műkedvelő gárdája farsang másnapján előadta Bognár Ignác népszínművét, a Vén bakancsos és fia a huszár-t. A színháztermet megtöltő közönség nagy tapsal honorálta a darab szereplőit. A darabot Oszgyányi Géza tanító rendezte. Az előadás után a közönség kedélyes farsangi jókedvvel reggelig táncolt.

A sárkány és a szűz. Orbók Attila, akinek már több nagyszerű darabja jut kiülföldön, új vigjátékot írt a »Sárkány és a szűz« címmel. A darab, amely Párisban fog először színre kerülni, egy fiatal lányról szól. A sárkány és a szűz egyik érdekessége, hogy egyetlen női szerep van benne és ez a főszereplő mind a három felvonás alatt a színpadon tartózkodik. Orbók, akinek bátyja Azért is néven lett világhírű spanyol színművész, ugylátszik követi bátyja példáját, mert darabjait következetesen külföldi színházakban adta elő. A sárkány és a szűz bemutatója előreláthatólag még ebben a szezonban fog megtörténni.

Rubinstein Artur szubotícai hangversenye. Nagy érdekű előzi meg a lengyel származású világhírű zongoraművésznak, Rubinstein Arturnak szubotícai hangversenyt. A fiatal mesternek nemcsak Európában, hanem Amerikában is óriási sikerei vannak már évek óta és neve a legbecsültebbek sorába tartozik. Rubinstein Artur egyetlen szubotícai hangversenyt február 20-ikán tartja a Városi Színházban és a koncert az idei szezon legjelentősebb zenei eseményének ígérkezik.

Miss Franciaország Szubotíca. A szubotícai Városi Mozi igazgatóságának sikerült megnyerni Miss Francet, a francia szépségkirálynőt vendégzereplésére. Miss Franciaország, aki Beogradban is óriási sikerrel lépett fel, a Városi Mozi-ban pénteken, szombaton és vasárnap minden előadásban táncokkal szerepel.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A kisantant gazdasági frontját építik ki a bukaresti konferencián a nyugati ipari tőkével szemben

Február 20-án kezdődik a gazdasági kisantant-konferencia

Beogradból jelentik: Február 20-ikán ülnek össze a kisantant gazdasági szakértői Bukarestben, hogy a három állam közös gazdasági programját egymásközt megbeszéljék. Ezen a konferencián Jugoszláviát Seryev Szlávko volt képviselő fogja képviselni. A bukaresti konferenciáról mértékadó helyről a következő információkat kaptuk:

A világháború következtében az európai államok között a gazdasági, politikai és szociális együttműködés csaknem teljesen megszűnt és csak jóval a háború után kezdődött meg az a folyamat, amely az európai államok közötti együttműködést elősegítette. A háború utáni években a Népszövetség, a nemzetközi munkástitkárság és a hágai döntőbírótság is megkezdte a gazdasági szakosztályainak a kiépítését. A gerfi népszövetségi tanácskozásokon nagyon sokat beszélnek már gazdasági problémákról is, amelyekről a háború előtt senki sem szokott megemlékezni.

A kisantantállamok gazdasági együttműködését a nyugati államoknak az a gazdasági tendenciája hívta létre, hogy nyugaton

az eddig kimondottan ipari jellegű államok nagyon ráfeküdtek az agrártermelés emelésére és mindent elkövetnek, hogy a mezőgazdasági államok produktumainak eladását megnehezítsék ezzel szemben az ipari államok, a közép-európai és keleti mezőgazdasági államokat kizárólagos eladási területeknek akarták tekinteni.

A nyugati államoknak természetesen az a céljuk, hogy a külkereskedelmi mérlegüket megjavítsák. A nyugati

államoknak ez a kiméltlen gazdaságpolitikája idézi elő azt, hogy még Csehszlovákia sem tudja a sörét és prágai sonkáját már olyan feltételek mellett nyugatra szállítani, mint a háború előtt.

Mielőtt azonban a kisantantállamok arra gondolhatnának, hogy a nyugati kapitalizmus kereskelemmel politikájával szemben felvegyék a harcot, addig elsősorban arra volna szükség, hogy Romániának és Jugoszláviának Csehszlovákiával szemben folytatandó gazdasági politikáját tisztázzák.

Csehszlovákia erős ipari ország és az agráriusai is nagyon ügyesek és éppen ezért Romániának és Jugoszláviának, amíg Csehszlovákiával szemben nem tisztázza a gazdasági szempontjait, nagyon nehéz lesz a nyugati ipari kapitalizmussal szemben fellépni.

Jugoszláviának Romániával szemben való gazdasági helyzete sem valami nagyon kedvező, bár a két állam gazdasági struktúrája azonosnak mondható. A román mezőgazdák nagyon sok terményükkel a jugoszláv mezőgazdák felesleges konkurenciát csinálnak, már azért is, mert Románia kiviteli lehetőségei sokkal kedvezőbbek mint Jugoszláviáé. Brailán keresztül sokkal olcsóbban megy ki a gabona például Olaszországba, mint Jugoszláviából, ahonnan a kivitt gabonának vasuton kell az utat Olaszországba megtennie. A jugoszláv delegátusoknak a bukaresti kisantant gazdasági konferencián nagyon kell vigyázniuk, mert a bukaresti konferencián Jugoszlávia a gyengébb fél.

2. Az adókötelezettségre lényegében nincs befolyással az a körülmény, hogy a vállalat nyereséggel dolgozik-e vagy nem, hogy a saját statutumainak szellemében dolgozik-e vagy nem, közvetlenül maga dolgozik-e vagy pedig bérbe van adva és hogy az elért nyereséggel mi történik.

3. Ha az ezen adó alá eső vállalat bérbe adatik ki, kétségtelen, hogy a bérbeadott vagyon bérösszege esik megadóztatás alá, még pedig a 82. és 83. szakaszok rendelkezéseinek megfelelően. A vállalat bérbeadott vállalati vagy pedig általános kereseti adó alá esik, aszerint, hogy az egyik vagy a másik adónem fizetésére van kötelezve.

Jegyzetek a 74. szakaszhoz. Az adóztatásnak egyik alapelve az »általános adókötelezettség«, amely alapul az egész adótörvényen észrevehető.

A törvényhozó az egyenes adónemek mindegyikénél elismerte és alkalmazta az adókötelezettség általánosságának az elvét és így ez az elv a vállalati adó fizetőkre is érvényes, ideszámítva az állami és az önkormányzati testületek vállalatait is, amelyek jöllehet nyilvános számadásra kötelezve nincsenek, ellenben számadásaik a felsőbb állami ellenőrzői intézmények és hatóságok közegek ellenőrzésének és jóváhagyásának vannak alávetve. Ily módon ezen adónemek alanyát képezik az összes bel- és külföldi vállalatok, jogi személyek, az állam és az önkormányzati testületek vállalatai. Az állam és az önkormányzati testületek vállalatainak megadóztatására vonatkozólag ugyanígy figyelemmel kell lenni a 76. szakaszban foglalt határozmányokra, amelyek a vállalati adó alól való mentesség kérdését szabályozzák.

E szakasz szövegéből kitűnik, hogy a vállalati adónak nem képezik alapját:

a) kivétel nélkül mindazok a vállalatok, amelyek nyilvános számadásra kötelezve nincsenek még, ha van is székhelyük a királyság területén — illetve mindazok a vállalatok, habár nyilvános számadásra vannak is kötelezve, amelyeknek a királyság területén nincs székhelyük, kivéve azokat a külföldi vállalatokat, amelyek a vállalati adó kötelezettség a III. csoportjának rendelkezései alá esnek, vagyis a királyság területén ingatlanl bírnak. Az ilyen vállalatok a törvény 42. szakasza értelmében kereseti adó alá esnek;

b) az állam és az önkormányzati testületeknek mindazon vállalatai, amelyek a közigazgatás céljaira és az állam vagy az önkormányzati testületek közvetlen szükségleteinek fedezésére szolgálnak, továbbá azok a vállalatok, amelyek egyed-árusítási jogon alapulnak. Az ilyen vállalatoknak a törvény adómentességet biztosít. (Lásd a 76. szakaszhoz elrendelt végrehajtási utasítást);

c) a külföldi »jogiszemélyek« — vállalatok — amelyeknek a királyság területén nincs szabályszerűen bejegyzett képviselőjük és mindemellett ingatlan vagyonuk sincs a királyság területén.

A külföldi vállalatok adókötelezettségére vonatkozólag megjegyzendő hogy egy nyilvános számadásra kötelezett külföldi vállalat, amelynek a királyság területén nincs szabályszerűen bejegyzett képviselője, ellenben van ingatlan vagyona, habár a királyság területén nem is fejt ki működést, mégis vállalatiadó fizetésre kötelezett csupán csak azért, mert a királyság területén ingatlan vagyona van. Eszerint ilyen külföldi vállalat, amelynek a királyság területén csak ingatlan vagyona van és ezen semmiféle működést nem fejt ki az ingatlanból eredő jövedelemre eső adón kívül még vállalatiadót is tartozik fizetni, dacára annak, hogy a királyság területén semmiféle használatot foglalkozást nem üz. Ime a következő példa:

Egy németországi pénzügyintézetnek Szuboticán van 1.000.000 dinári érő háza, melyből éventén 200.000 dinár jövedelme van házbéradó címén. Mivel a vállalati adóalap megállapítása alkalmával a más adónem alá eső jövedelmek levonandók, nehogy ugyanazon jövedelemnek kétszeres megadóztatása álljon elő, ezen 200.000 dinár a vállalatiadó köteles jövedelemből levonandó. Az adóköteles jövedelem ilyenformán teljesen eltűnik, minekutánna adót kivetni nem lehetne. Mivel azonban a 200.000 dinár házbéradó kivett államf adók összege nem vonható le az adóköteles jövedelemből, következik, hogy maga a házadó fogja

Az új adótörvény végrehajtási utasítása

A vállalati adó

Utasítás a törvény 74. szakaszához

I. Az egyenesadó törvény a vállalati adó fizetésre kötelezetteket három csoportba sorozza:

Az első csoport magában foglalja a részvénytársaságokat, a részvényekre alapított betéti társaságokat, korlátolt felelősségű társaságokat, az összes szövetkezeteket, mindennemű biztosítási társaságokat és takarékpénztárakat, de azalatt a feltétel alatt, hogy mindezek a vállalatok nyilvános számadásra vannak kötelezve és, hogy saját székhelyük van a királyság területén.

Amint látjuk ebben a csoportban az adókötelesek taxatív módon felsoroltak, vagyis azok a vállalatok, amelyek sem az itt említettek közé nem sorolhatók, sem pedig a vállalati adófizetők II. és III. csoportjába nem tartoznak, a 42. szakasz szerint kereseti adó fizetőnek tekintendők.

A vállalat adófizetésre való kötelezettségre vonatkozólag a törvényes követelményben bent foglaltatik az az elengedhetetlen feltétel, hogy a vállalat nyilvános számadásra kötelezett legyen. Ez a kötelezettség azonban nem csak akkor áll fenn, ha a vállalkozónak kötelessége üzleti zárszámadásait nyilvánosan kihirdetni és azt jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszteni, vagy pedig a vonatkozó közérdek megvédésére ki-rendelt közigazgatási közegnek bemutatni, hanem a nyilvános számadásra való kötelezettség főnnál akkor is, ha a vállalkozó köteles az üzleti zárszámadásokat a vállalati közgyűlés mellőzésével a közérdek megvédésére hivatott közegnek bemutatni.

A számadás nyilvános bemutatásos fogalmához nem éppen elengedhetetlenül szükséges, hogy a vállalat munkásságáról szóló számadások akár az ülésekben, akár pedig közszemlére való kitétel által publikáltassanak, kivéve, ha azoknak közzététele törvények vagy alapszabályok folytán kötelező.

A vállalati adó fizetésre való kötelezettségnek egy másik igen fontos feltétele abban a követelményben foglaltatik benne, hogy a vállalatnak a királyság területén

székhellyel kell bírnia. A királyság területén székhellyel bíró vállalatoknál a királyság területén fekvő azon helység tekintendő székhelyül, amely az illető vállalatnak jóváhagyott alapszabályában elő van írva. Az ilyen vállalatok, tekintet nélkül a beljükké tekintett tőke eredetére hazai vállalatoknak tekintendők, megkülönböztetésül azoktól a vállalatoktól, amelyek mint külföldiek, a vállalati adófizetők harmadik csoportjába vannak sorolva.

A II. csoport az állam és az önkormányzati testületek vállalatait foglalja magában, amennyiben azok nem nyereszkedési jellegűek.

Ezeknél a vállalatoknál a nyilvános számadásra való kötelezettség már magában abban a tényben bennfoglaltatik, hogy ezek a vállalatok az államnak vagy önkormányzati egységeknek, tehát közjogi testületeknek a tulajdonai, amelyek már a fentállt törvények vagy szabályzatok szerint kötelezve vannak arra, hogy saját vállalataik számadásait közszemlére tegyék és az illetékes közhatalóságoknak, illetve közigazgatási ténnyezőknek jóváhagyás végett előterjesszék.

Az állam és önkormányzati testületek vállalatai csak abban az esetben tekintetnek nyereszkedésieknek, ha azok iparilag és kereset céljából működnek.

A III. csoport magában foglalja azokat a jogi személyeket, amelyeknek a királyságban lévő vállalataik, illetve birtokukra vonatkozólag a külföldön van törvény vagy statutumok által meghatározott székhelyük, azon feltétellel hogy a királyság területén szabályszerűen bejegyzett képviselővel (fiók, bizományi üzlet, lerakat stb.) vagy pedig ingatlanl bírnak. Minden más, a királyság területén lévő vállalat tehát, amely nem jogi személy, vagy ha jogi személy is, de nincs a királyság területén szabályszerűen bejegyzett képviselője, vagy pedig ingatlanl nem bír, amennyiben a belföldön fejt ki használatot foglalkozást kereseti adó alá esik az egyenesadó törvény 42. szakasza alapján.

a vállalatadót alapját képezni a következő számítás szerint:

a nyers házbér összege	Dinár	200.000
ennek 30%-ka levonandó karbantartási költségekre		60.000
Marad adóalap:	Dinár	140.000
ennek 12%-ka alapadó fejében	Dinár	16.800
10%-ka (37. szakasz 1. rész 2. pont) adópótlék		14.000
Az állami adók összege	Dinár	30.800

Mivel a községi, illetve városi és minden más önkormányzati pótdadók szintén levonandók a vállalati adóköteles jövedelemből, marad tehát adóköteles jövedelem 30.800 dinár, vagyis a már egyszer kivett házádo összege. Erre az összegre ki lesz vetve vállalatadó fejében és pedig: 12%-os alapadó Dinár 3696,— 4%-os adópótlék 1232,— Vállalatadó összesen Dinár 4928,—

Mivel azonban a vállalati adó a 86. szakasz III. része első bekezdése értelmében nem lehet kevesebb a minden befektetett ezer dinár alapítóké 1,2%-nál, s továbbá a ház értéke 1.000.000 dinárban lett főlvéve, ami ez esetben az alapítókének felel meg, az előbbi összeg figyelmen kívül hagyandó és a minimális adó vetendő ki, ez pedig kitesz:

Dinár 12.000

Az illető vállalat fizet tehát házádo fejében 30.800 dinárt és erre a házádo rá még külön 12.000 dinár vállalati adót, összesen tehát 42.800 dinárt.

Ha azonban az illető vállalat hiteltérdelemmel adatokkal bebizonyítja, hogy a királyság területén lévő ingatlanból befolyó jövedelem után a külföldön már fizet a vállalatadónak megfelelő egyenes adót, abban az esetben csupán házádot rónak ki rá.

Március 21—25-ig lesz a budapesti Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár

Budapestről jelentik: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1929 március 21—25. napjain »Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár« címen rendezi Budapestben az évenként szokásos díjazással és vásárral egybekötött országos tenyésztési, termény- és gépkiallítását, amely különböző csoportokkal kiegészítve most már a mezőgazdaság minden ágát felöleli. Ez az egyesület 38-ik kiállítása.

A kiállításaink keretei évről-évre bővülnek. Az idei kiállítás egyik legfontosabb új anyaga és vonzó ereje lesz a *lókiallítás*, amely az alkalmával első ízben fog szerepelni. Ezzel a kiállítás állatsportja most már ugyancsak teljessé válik. A tejtermékek, különféle vetőmagvak és termények, továbbá a mezőgazdasági kísérletügy és szakoktatás kiállításai ez évben szélesebb kereteket fognak felölelni, ezeken kívül az idén az erdészeti és fásítási, a borászat és szőlőművelés, háziipar, az élelmiszeripar, továbbá a méhészet és selyemhernyótenyésztés stb. köréből rendezendő önálló csoportokkal nyer a kiállítás kiegészítést. Jelentős fejlődést ígér a gép- és eszközkiállítás, valamint az autókiallítás.

A vásárnak a múlt évben százezer látogatója volt, köztük sok külföldi. A kiállítási igazolvány 50%-os menetdíjkezelvényt biztosít az összes magyar vasutakon felutazásra 1929 március 16—25. visszautazásra pedig március 21—30 közötti időben. Az 50%-os kedvezmény bármely vonatnem és kocsiosztály használatánál élvezhető az expressz- és luxusvonatok kivételével. Féláru magyar menetjegyet a külföldi menetjegyirodák, vagy a magyar határon a vasúti kalauz ad. Visszautazásnál a féláru jegyet a budapesti menetjegyirodák és a vasúti pénztárak szolgáltatják ki.

Az S. H. S. vasutak a visszautazásnál 50% utazási kedvezményt engedélyeztek, ugyancsak március 16 és 30-ika közötti időben.

A kiállítási igazolvány felmutatója a rajta levő belepírt jegyszelvények átadása mellett két ízben díjtalanul léphet be a kiállítás területére.

A kiállítás és vásár rendezője, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, telefon: Automata 866—05 interurbán), amely minden a kiállítással kapcsolatos ügyben rendelkezésre áll és készséggel szolgál felvilágosítással. — Jugoszláviában Magyar kir. kereskedelmi képviselet (Palota Akadémiája Nauke Jaksicseva 2) nyújt részletes felvilágosítást.

Öreg emberek

öreg asszonyok

Őknek van elsősorban szükégük az ALGA-ra, mert ha ezzel bedőz az őrzőket, lábukat vagy nyakukat, azonnal **frissnek, életerősnek** érzik magukat, mert az

ALGA üdit és gyógyít

Az ALGA kapható minden gyógyszerháznál és drogériában, üvege 16 dinár. 640

A bor vasuti tarifájának leszállítását követeli a délbánati bortermelők szövete

Százezer ember áll a legsúlyosabb gazdasági katasztrófa előtt

Vrsacról jelentik: A délbánati bor jobb értékesítésére megalakult a délbánati borértékesítő szövetkezet. A szövetkezet borvizsgáló bizottságának elnöke Alhier Ferencet, másodelnöké Schach Józsefet, tagokká Firnesz Károly Ernőt, Lederer Jánost és Zwölfer Józsefet választották meg. A szövetkezet célja egységes bortípus megteremtése megfelelő kezeléssel s az így nyert bor értékesítése a külföldön közvetítők mellőzésével. A vrsaci tagok mintáit a bizottság megvizsgálta és megállapította, hogy a szövetkezet céljaira felajánlott borok elsősorban idej fehér borból, azután régebbi évtizedek fehér boraiból, kadarka, othello és fajborokból áll. A fehér borok átlag 10 Muhlton-fokot érnek el, alkoholtartalmuk 8,5—11,7% között változik. A vörös borok alkoholtartalma 10—11,8% között ingadozik. A jegyzett bormennyiségeket a szövetkezet a jövő hét folyamán veszi át. A tuduricai tagok eddig 2% vagon bort jegyeztek, a balaerukai elosztóhely az első jegyzési napon ugyanilyen mennyiséget jegyzett.

A szövetkezet megalakulásának oka valójában a *délbánati bortermelők katasztrófális helyzete*. Százezer szorgalmas, törekvő, jómódú termelő a végromlásnak néz elébe. A borárak igen nyomottak: 1,80—2,20 dinár között változik literje. Ezt az alacsony áralakulást elsősorban Délbánát szerencsétlen földrajzi fekvése dőzte elő. A szövetkezet vezetősége lépéseket tett a kormányjal, hogy a bor exportálását tegye lehetővé a *fuvarnyak leszállításával*.

A vrsaci borkereskedők, bortermelők és a borszövetkezet képviselői nagy fontosságú összejövetelt tartottak február 10-ikén Hauser Károly szőlőnagybirtokos és gyáros elnöklésével. Hauser üdvözölte a megjelenteket, különösen a becskeréki kereskedelmi kamara kiküldöttjét és röviden vázolta a délbánati borexport súlyos válságát. A bornak nincs ára, piaca messze fekszik, horribilis szállítási és vámköltségek meghehüsítik minden forgalmat. Ennek következtében Vrsac és az egész Délbánát borkereskedelme hortermelése nagy válságba jutott. Ez a körülmény kihatással van az egész délbánati gazdasági életre és a vidék végromlására vezetne, ha sűrűsen nem segítenek a bajokra. Indítványozta, hogy az összes érdekeltségek forduljanak a kormányhoz, hogy a bor szállítási díjtételeit azonnal szállítsák le, annál is inkább, mert nemrég

kapott a buza- és a lisztkereskedelem ugyanilyen kedvezményt.

Az értekezlet egyhangulag elfogadta a javaslatot. *Mandukics Koszta* borkereskedő feleltette, hogy Magyarországon megtalálták a súlyos probléma megoldásának legelőnyösebb módját. *Egységes szállítási díjtételek állapítottak meg az országhatárig*: egy pengő 100 kg.-ként és a szállítási költséget az ország határától a külföldi rendeltetési helyig az állam előlegezi a borexportöröknek.

Mandukics Koszta szerint ennek a rendszernek bevezetése volna az egyedüli lehetőség haladó borkereskedelmünk megmentésére. A javaslatot az értekezlet szintén egyhangulag magáévá tette és elhatározta, hogy az összes kívánásokat memorandumba foglalják és a memorandum összeállítására bizottságot választottak. A bizottság tagjai lettek Hauser Károly, Mandukics Koszta, Wessel Imre, Majsin György borkereskedők, Nedeljkovics Ljuba, a kereskedők egyesületének elnöke és Hell Károly bortermelő.

Nedeljkovics Ljuba ndítványozta, hogy kérjék fel a kormányt, hogy speciális szerződést kössön Csehszlovákiával acélból, hogy Jugoszlávia engedjen be vámmentesen bizonyos nagyságu sörkontingenst és ennek ellenértéke gyanánt Csehszlovákia ugyanannyi bor vámmentes bevételét biztosítsa. Az indítványt elfogadták.

Jorgovics Misa ismertette, hogy a nagy hideg következtében a borküldemények már nem irányíthatók Pančevo—Beogradon át, hanem a sokkal hosszabb Titel—Orlovát—noviszadi vonalon. Szükséges volna, hogy a rövidebb út tarifája számitassék a hosszabb uton is, nehogy a hideg miatt a bortermelők szenvedjenek kárt. Az indítványt elfogadták.

Hauser Károly kérte, hogy a memorandumba hordók díjmentes használatát is kérjék három havi időtartamra, úgy hogy a vámhivatalok ezen hordókról csupán evidenciát vezessenek.

Végül egyhangulag elhatározta az értekezlet, hogy a kidolgozott memorandumot megküldik a kormánynak, azonkívül kinyomtatják és az ország valamennyi kereskedelmi kamarájai és borszövetkezeteihez eljuttatják.

Mit ad a tartomány az utadóért Noviszad városnak?

Az utadókérdés rendezéséről tárgyalt a bácskai tartományi komeszár és a noviszadi polgármester

Noviszadról jelentik: *Klicin Mita*, bácskai tartományi komeszár és dr. *Borota Branislav* noviszadi polgármester között szombaton hosszabb megbeszélés folyt a tartomány és a város egymáshoz való viszonyának szabályozásáról.

A tartományokról szóló törvény szabályozza ugyan a városoknak a tartományokhoz való jogviszonyát, de mert az félremagyarázásokra adhat okot, a városok állást foglaltak a tartományokhoz való tartozás ellen. Az időközben beállott új helyzetben feladták eddigi ellentétüket és alkalmazkodnak azokhoz az utasításokhoz, amelyeket az illetékes tényezők adnak. Így legutóbb *Vildovics Antun* bácskai tartományi főispán elrendelte, hogy Noviszad városa adja át a törvényhatósági utakat a tartománynak és szüntesse meg a város az utadó további szedését, mert a tartomány az általa szedett 25 százalékos tartományi adóból fogja fedezni a törvényhatósági utak építését.

Noviszad város tanácsa a legközelebbi városi képviselőtestületi ülése elé terjesztte ezt az ügyet, mert Noviszadon sereglmezték, hogy a város beszedte a 40 százalékos utadót és a város lakossága ezenfelül megfizette a 25 százalékos tartományi adót, úgyhogy valóságban ugyanazokért a teljesítményekért kétszeresen adóztatták meg a lakosságot. Ebben az ügyben illetékes helyen a következő érdekes felvilágosításokat adták:

— Látszólag igaz, hogy a lakosság Noviszadon kétszeresen fizeti meg a törvényhatósági utak fenntartását, egyszer a városnak 40 százalékos utadót és 25 százalékos tartományi adót, amely összeg ellenében a tartomány köteles volna a törvényhatósági utak fenntartásáról gondoskodni. A valóságban azonban más kép áll a helyzet. Elsősorban a tartományi adó nem 25 százalékos, hanem 66 százalékos, mert Noviszad egyenes állami adóalapja 4,5 millió dinár, ennek 25 százaléka 1,1 millió dinár volna, de a tartomány mégis 2,8 millió dinár tartományi adót szed be tőlünk, ami 66 százaléknak felel meg. Ugyanis a tartomány nemcsak a közvetlen állami adó után szedi a 25 százalékos, hanem a jövedelmi adó és az állami pótlékok után is. Tehát a tartomány Noviszadon 2,8 millió di-

nárt szed be adó fejében, ennyit tesz ki 1928-ra a kivett adó. Most már, mit kap Noviszad ezért a 2,8 millió dinárért?

— A tartomány az egész tartományban az utak kavicsolására 8 millió dinárt vett fel, az utak hengerelésére 1 millió dinárt, meglévő utak rekonstrukciójára 600.000 dinárt, hidak javítására 150.000 dinárt, 350.000 dinárt a tartomány területén levő összes középiskolai épületek fenntartására, a szubotical, noviszadi és szombori ipariskolák fenntartására 112.000 dinárt, a noviszadi állami levéltárnak 10.000 dinárt és még néhány kisebb tétel szerepel, amelyeknek azonban csak egy hányada jut de facto Noviszadnak. A Noviszadot érdeklő törvényhatósági utak közül a tartomány 1928-ban egyet sem csinált meg és a régiak közül csak egy kis töredéket tartott fenn. Sőt a jövőre vonatkozólag sem akarja a tartomány az összes törvényhatósági utak elkészítését vállalni.

— A város ezzel szemben 1928-ra nagy utépítési programot dolgozott ki és hajtott végre. Ezeknek a költségeknek fedezésére vetette ki a 40 százalékos utadót, amely 2,5 millió dinárt tesz ki. Ugyanennyi van a városi költségvetésben 1929-re is beállítva. Ezeket a költségvetési tételeket a pénzügyminiszter és az építési miniszter is jóváhagyták. Igaz, hogy a tartományi költségvetést is ugyanezek a miniszterek is jóváhagyták. Látszólag ellenmondás van a két költségvetési jóváhagyás között, mert ha a tartomány elvégzné a törvényhatósági utak elkészítését, akkor a városnak nem kellene 2,5 millió dinárt a polgárságtól beszélni. De ép ebben van a dolog lényege, mert igaz ugyan, hogy kétszer fizet a polgárság utadót, de másods felismerést kap érte.

— Így a város 1928/1929-re felvette az utadóalap költségvetésébe a 2,5 kilométer hosszú Kamendin-ut elkészítését, azt a város 1928-ban be is fejezte és a város ezért 265.000 dinárt fizetett. Fel van véve a príbevesevető ut elkészítésére (egy kilométer) 276.000 dinár, ez még nem kész, továbbá a klisszal ut elkészítésére 210.000 dinár, a Futaki-ut rekonstrukciójára, a 38,1 kilométerköti Futaki-uti vasúti vágányig, makadamburkolatra 650.000 dinár. Ebben az ügyben a

**„Minden ember, aki fess, pedáns és pontos,
Tudja: az életben milyen nagyon fontos
Ha cipője tiszta, ragyogó és fényes,
Hogyha ad magára, ha egy kicsit kényes.“**

**Ez a színigazság, ettől el ne térjen,
Ezért az üzletben csak PYRAMOT kérjen!**

pályázat február 14-én jár le és ez egy elsőrangú autót lenne. A Futaki-uti vasúti vágánytól az aszfaltított utrészig kis kockakövezet lesz és erre a város 438.000 dinárt irányzott elő. A tartomány nem akarja átvenni a Pirosi utnak az új kaputól a városig terjedő részének fenntartását, ezt bazalkakövekkel kívánja a város kiköveztetni és erre a célra 450.000 dinár van felvéve. A Kamendini-úton levő két utkaparó ház építésére 120.000 dinár van előirányozva. Több külső mezei és dűlőt helyreállítására miután erre a célra az utadólalából lehet segélyeket igénybevenni. 300.000 dinárt használtak fel. A temerini országutnak a Vas-kaputól kifelé vezető legrosszabb utzakasz helyreállítása egymillió dinárba kerül, úgyhogy a város az 1928. és 1929. évi utadobevételekből 3.400.000 dinár utépítési programot hajt végre, amelyeknek legnagyobb részét a tartomány nem csinálná és ezeknek elkészítése városi érdek, mert jó utaknak kell a várossal való kapcsolatot szorosabbá tenni. Régi utak fenntartására a város a két évben egymillió dinárt vett fel és így

4,5 milliót költ el erre a célra. A fennmaradt utadobevételmaradványt személyzeti kiadások, utkaparók, mérnökök fizetése és egyéb személyzeti költségek emésztik fel.

— Többféle megoldás volna lehetséges, vagy vegye át a tartomány mindezeknek az utaknak elkészítését, illetve fenntartását és ebben az esetben felesleges lenne a 40 százalékos utadó külön szedése, de erre nincs remény, vagy elkészíti mindezeket a város, amelynek ezekre szüksége van és fizessen hozzá a tartomány nagyobb összeget a tartományi adóból. Erre sincs remény. A helyzet tehát az lesz, hogy a tartomány nem fogja mindezeket a szükséges utakat elkészíteni és a várostól mégis beszedi a 2,8 millió tartományi adót, s a városnak pedig hiányozni fognak a jó utak, amelyekre szüksége volna.

A polgármester és a tartományi komeszár között tovább tartanak a tanácskozások és remélhető, hogy azok eredményesen, a várost is kielégítő mértékben nyernek befejezést.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szuboticei Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár

Vasuti menetrend-politika és közgazdasági érdekeink

Múlt hó 15-ikén a szuboticei vasutigazgatóságnál előtervezet volt a folyó évi május hó 15-ikén életbelépő új menetrend tárgyában. Ezen a konferencián az illetékes vasúti szakközvegyek közül részt vettek a vajdasági közgazdasági élet képviselői is, akiknek méltányos, a lehetőség határain belül mozgó kívánságait a szuboticei vasutigazgatóság hajlandó is volt honorálni.

Két nappal később Beogradban volt a vezérigazgatóság elnöklete alatt ugyanebben a tárgyban az ország összes gazdasági szervezeteinek és testületeinek bevonásával értekezlet.

Ennek a nagy értekezletnek tulajdonképpen az lett volna a célja, hogy az ország közgazdasági élete képviselőinek véleményeit meghallgassák a készülő új menetrend tekintetében, hogy azok figyelembevételével a gazdasági testületek folytonos panaszai lekerüljenek a napirendről.

Ehelyett meghallgatták ugyan a gazdasági szervezetek kiküldöttéit, de az egész értekezleten vörös fonalként húzódtott végig a személyvonatjáratoknak már akkor tervbevett redukciója.

Jelen rovat vezetője résztvett mindkét konferencián, képviselve azon nemesak Szubotica város és Felső-Bácska gazdasági köreinek, hanem a szombori „Lloyd” megbízása folytán Délbácska ezen részének érdekeit is és mint ilyen azt a benyomást nyerte, hogy amennyire megértésre találtak közgazdasági köreink kívánságai a szuboticei vasutigazgatóság mérvadó körében, olyannyira harátságtalan fogadtatásban volt részük a vasúti vezérigazgatóságnál, úgyhogy a közgazdasági élet jelen volt képviselőinél az a vélemény alakult ki, hogy őket — úgy látszik — inkább a már akkor tervbevett forgalomredukció szankcionálásához hívták meg.

A közgazdasági szakemberek ezen véleményükben nem is csináltak titkot.

De, ha a beogradi menetrendkonferencián kilátásba is helyezték, hogy egyes vonalakon be fogják szüntetni a nem rentábilis személyszállító vonatokat, arra — azt hiszem — még sem gondolt senki közülünk, hogy a vonatjáratoknak ezen redukciója oly méreteket fog ölteni, miként ez az egyes vasutigazgatóságok most kiadott rendeleteiből kitünik.

Olvassza a vasutigazgatóságok ezen rendeleteit, nem lehet elzárkózni annak megállapítása elől, hogy itt rendszeresen keresztülvitt vonatredukcióról van szó, amely semmi esetre sem fog lendüni egyébként is sulyosan beteg gazdasági életünk érdekében.

Nem akarunk még végleges kritikát mondani vasutaink legújabb menetrendi politikájáról, mert még mindig reméljük, hogy a tett intézkedések csak átmeneti jellegűek és hogy a beogradi menetrendkonferencián Szubotica város és a Felsőbácska nevében kifejezésre jutott kívánságaink (közvetlen és jó összeköttetés Zagrebbal, közvetlen kocsi a zagrebi éjjeli vonatknál, kedvező összeköttetés a hillőlédel stb.) teljesülni fognak, habár a február 15-ével készülő meglepetés után nagyfokú pesszimizmussal nézünk a jövőbe!

* A gazdasági kamarák akciója. Beogradi értesülésünk szerint az összes gazdasági kamarákban hozzá-

fogtak egy olyan elaborátum kidolgozásához, amelyben ki fogják fejteni, hogy milyen módon volnának megoldandók országunk különböző gazdasági kérdései. Ez az elaborátum egész sorozatát öleli fel azoknak a problémáknak, amelyek súlyos gazdasági viszonyaink szanalására és a kamaráknak a jövő gazdasági törvényhozásban való közreműködésére vonatkoznak. Felmerült az az eszme is, hogy egy gazdasági tanács létesítése helyett javasolni fogják az egyes kamarák közvetlen együttműködését, minthogy a kamarák az egyes gazdasági körök képviselői és mint ilyeneknek együtt kell dolgozniuk az összes gazdasági kérdések megoldásán.

*

Dijszabás-változások a malomipar terén. Mint értesülünk a malomipar termékeit illetően f. é. március hó 1-ével, az új vasúti tarifa életbelépésekor, az alábbi díjzabás-változások fognak bekövetkezni:

1. A 39. sz. kivételes díjzabás megszűnik.
2. A 34. sz. kivételes díjzabás továbbra is érvényben marad.
3. A tengeri kikötői díjzabás csak abban az esetben vehető igénybe, ha a vagonból egyenesen a hajóra rakatják át az árut továbbszállítmányozás céljából, nem pedig akkor is, ha magának a kikötőnek ellátásáról van szó.
4. A malomtermékekre (örleményekre) vonatkozó díjtételeket legfeljebb 5%-al emelik.
5. A buza- és liszt kivétel díjzabási kedvezményről szóló végleges rendelkezés néhány napon belül teszik közzé. A díjzabás 20—25%-ot fog kitenni.

*

A barcelonai világtkiállítás. Legújabb értesülésünk szerint a barcelonai világtkiállítás, amely f. é. május 15-ikén nyílik meg, részt vehetnek mindazok, akik olyan hazai termékeket állítanak elő, illetve exportálnak, amelyeknek fogyasztási területe Spanyolország, Északafrika, Dél- és Középamerika. Különösen tekintetbe jönnek a fa-, papír-, cement- és likőripar termékei, valamint a harisnya és kötött ruhaneműek, főnt becskorok (opánkák), irodai kellékek, galantériacikkek stb., továbbá a jószág és a mezőgazdasági nyerstermékek mellett az állati termékek is. A kiállítóknak rendszeres kollektív kell összeállítaniuk és azt árjegyzékkel, valamint az évi termelés és forgalom nagyságát illusztráló grafikonokkal és adatokkal ellátni. Igen ajánlatos, hogy a nagyobb gyárak izléses modelleket dolgozzanak ki üzemiük egyes részének, osztályainak bemutatására. Az egész kiállítási anyagot, célszerűen elrendezve, legkésőbb március hó végéig be kell küldeni a noviszadi Kereskedelmi- és Iparkamarának, amely mindenkor megadja az összes szükséges információkat. Kívánt csak a faipar képez, amelyre nézve a »Savez Industrijalaca i Trgovaca Šumskih Proizvoda, Palača Burze, Zagreb» nyújt felvilágosításokat. Ismételjük, hogy a kiállítási tárgyaknak a Kamarához való eljuttatása költségein kívül — amelyek a kiállítókat terhelik — az összes további költségeket maga az állam viseli. Így elvárható és kívánatos, hogy a kiállítás iránt a Vajdaság részéről is minél nagyobb érdeklődés nyilvánuljon meg.

BELFÖLD

Hol kell vasúti szállítási költségek visszatérítését kérelmezni? Noviszadról jelentik: A noviszadi vasúti állomás főnöksége közli: az utóbbi időben igen sok esetben előfordult, hogy egyes cégek a vasúti szállítási költségek visszatérítését a szuboticei vasúti igazgatóságnál kérelmezik, miért is mihez tartás végett értesíti az érdekelteket, hogy vasúti szállítási fuvar visszatérítése iránti kérelmek kizárólag a »Kontrolna priroda dr. Zeljeznice generalne direkcije Beograd« címre intézendők.

A szkopljei tőzsde a legközelebb megkezdí működését, Beogradból jelentik: A kereskedelemügyi miniszter a napokban engedélyezte a szkopljei tőzsde felállítását. A szkopljei tőzsdével ötre emelkedett a jugoszláv tőzsdék száma. A szkopljei tőzsde már a legközelebbi jövőben megkezdí a működését és az új tőzsdének különösen a nemzetközi ópiumkereskedelemben lesz nagy jelentősége. Hogy vasúti szállítási fuvarok Szalonikiból a szkopljei tőzsde működése következtében előreláthatólag teljesen Szkopljebe fogja áttenni a székhelyét.

Svájc bauxitmonopóliumot akar Jugoszláviában. A dalmát bauxit-telepek eddig főleg Németországba exportáltak, amely a legnagyobb vásárlója volt a jugoszláv bauxit-telepeknek. Most újabban a zürichi Otavi bauxit-tröszt, amely a leghatalmasabb európai bauxit-szervezet a jugoszláv, illetve dalmát bauxit-bányákkal tárgyalásokat folytat, hogy az egész jugoszláv bauxit-termelést exortálhassa és így Jugoszláviában kizárólagosságot szerezzen a jugoszláv bauxit kivitelére.

Bankfuzió Párisban

Párisban egyesült két bank
Azt hiszem fuzió, vagy mi
Szép ez, bár nem értem, hogy lehet
Ebben a fagyban beolvaani...

(de. jó.)

Az ország összes keskenyvágányu vasutai a szarajevói vasutigazgatóság hatáskörébe kerülnek. Beogradból jelentik: Még Miloszlavjevics közlekedésügyi miniszter idejében felmerült az a terv, hogy az ország összes keskenyvágányu vasutait egy vasutigazgatóság igazgatása alá helyezze. Most Korosec Antun közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy 1929 március elsejétől kezdve az összes keskenyvágányu vasutakat a szarajevói vasutigazgatóság hatáskörébe utalják. A keskenyvágányu vasutaknak a szarajevói vasutigazgatóság hatáskörébe való utalása fokozatosan fog végre menni, Korosec Antun közlekedésügyi miniszter a napokban a minisztertanács ülésén kizárólagosul, hogy a keskenyvágányu vasutak pályáinak a kiegészítésére a pénzügyminisztertől hatmillió dinár hitelt kapjanak.

Május elsejéig vissza kell fizetni a Narodna Bankának a szezonhiteleket. Beogradból jelentik: Bajloni Ignjat a Narodna Banka igazgatósága a Bajloni elnöklete alatt a bank igazgatósága ülést tartott. Az ülésen számos adminisztratív természetű ügy szerepelt. A bank igazgatósága azonkívül elhatározta, hogy mindazok, akik szezonhiteleket élveztek, a hiteleket legkésőbb május elsejéig vissza kell fizetniük. Az igazgatóság ülésén Novakovics vezérigazgató bemutatta az új ezerdinárosok rajzát, amelyet Jovanovics Pája festőművész dolgozott ki. Elhatározták azonkívül, hogy az új ezres bankók 1928 december elseji kibocsátásuk lesznek, tekintettel az egyesülés tíz éves évfordulójára.

Belacrkván megalakult a borértékesítő szövetség. Belacrkváról jelentik: Február 3-ikán tartotta meg Belacrkván a délbánati borértékesítő szövetséget helyi szervezete alakuló közgyűlését. Bolbecher Antal bortermelő nyitotta meg az ülést. Beszédében hangsúlyozta, hogy a 750 literes részvényjegyzések minden lyarokázson felül jól sikerültek, úgyhogy tíz vagon bort jegyzett, körülbelül százhusz részvényes. A további részvényjegyzést bezárják és új tagokat csak abban az esetben vesznek fel, ha a bor után való érdeklődés azt megengedi. Ezután egyhangulag kimondotta az értekezlet a délbánati borértékesítő szövetséget helyi szervezetének megalakulását, majd megválasztották a tisztikart és az állandó választmányt. Elnök: Bolbecher Antal, helyettes elnök: Freid János, titkár: Windauer Vilmos, pénztáros: Marter József, üzletvezető: Fuchs József lettek.

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Írta: BAEDEKER

— Ki az uriember? —

A napokban a következő apróhírdetést olvastam egy újságnak utolsó, tehát legérdekesebb, lapján.

— Abszolút uriemberrel levelezne intelligens urileány. Futókalandhajlások kizárva. Levelek »Amor vagy Hymen« cím alatt »poste restante« küldendők a-i postahivatalba.

En persze nem küldtem levelet a kérdéses postára. S ha írok oda, nem azt tudakoltam volna a hirdető hölgytől, vajjon tisztességes vagy egyéb közeledés meg van-e, hanem azt, hogy mit ért önagsága e három rejtelmes szóval: *abszolút uri ember?* Ami engem illet, én bizony nem értem, bár a témáról már könyvet is írtam, Uri Emberek címűt. Megjelent Singer és Wolfner-nél Budapesten. Amivel nem azért lívalkodok, hogy azt megvegye az intelligens urileány, mert már rég elfogyott — természetesen a könyv, bár az urilányok is fogytán vannak —, hanem annak a magyarázatául, hogy hozzá merek szólni a kérdéshez, mint »szakértő«, aki egyébként elég szerény beösmerni, hogy ő bizony nincs tisztában ezzel a nem könnyen megoldható problémával.

Lehető, hogy az apróhírdető urileány tisztában vele. Hiszen taláiban mondja egy német költő: *Was der Verstand des Verständigen nicht sieht, des sieht in Einfachheit ein kindlich Gemüt.* Kérdés persze, hogy gyermeked kedély-e (kindlich Gemüt-e), aki hirdetés útján keresi a hozzája méltó »abszolút uri ember«-t? Nos, ha öböne csalódnám, talán akad valaki (nem a hirdető, hanem) az olvasók közt, aki tudja, *kiről*, *miféle emberpalántáról*, lehet megállapítani, hogy megfelel a hirdető követelésének s a szigorú kritériumának, az »abszolút uri ember« fogalmának?

Ha találkozik ilyen magántudós vagy akadémikus, kérem, közölje velem. Mert én, ismétlem és nem is szégyellem, nem tudom. Honnan is tudnám? — hiszen könyvet írtam róla...

A nagy Goethe sokat foglalkozott Hamletnek az esztétikai, kritikai, dramaturgiai és filozófiai boncolásával s mégis belátta, hogy e rejtélyes jellemnek a titkát nem sikerült földeríteni. (Ahogy ő mondta: a Meister Vilmosában jócskán »herumgöngyölt« rajta, — nagyon is csekély eredménnyel.) Talán nem éppen határozott szegénységi bizonyítvány ilyen előkelő példa után beismerni, hogy ha egész kötetet át *tüpilltem* is az uriember természetrajzán, a definícióját még se tudnám adni. Mily öröm aztán, ha

jelentkezik az újságban valaki, aki, úgy látszik, biztosra, sőt zikherre veszi a dolgot. És pedig annyira, hogy még különbséget is tud tenni ez emberspeciesz különböző alosztályai között. Én például azt hittem eddig, hogy vagy uriember valaki vagy nem az, s hogy *tertium non datur*. Az én intelligens urilányom azonban bölcsőbb mint én (amihez különben nem kell sok) s többet tud nálammal. Talán a tapasztalása is nagyobb az uriemberek körül, bár ő még aligha volt kaszinóelőnök, ami én már — bármily keveset ad rá a zsidó — voltam. Ő kétféle uriembert különböztet meg: közönséget és abszolút s ezzel az eredeti osztályozásával új utat nyit a kutatók számára, akiknek ki kell deríteni a két válfaj közti eltérést, amely kifelé hatásában hihetőleg akként nyilvánul meg, hogy a nem-abszolút uriember, akivel a mi derék leányunk a világrt se levelezne (neki csak abszolút kell!), valami relatív vagy föltételes, ideiglenes vagy számföltötti vagy másképpen korlátolt egyéniség, aki hiába ambicionálja, hogy vele egy intelligens urileány szóba álljon vagy levelezzen... Elég szomorú ránk u. n. uriemberekre nézve, hogy még egymásról s magunkról se tudhatjuk biztosan, azok vagyunk-e, s ha: igen, még mindig homályban tévelygünk afelől, vajjon abszolút értelemben vagyunk-e azok, ahogy azt intelligens urileányok a szende hirdetésekben elképzelik, vagy pedig csak úgy félig-meddig, föltételesen, bizonyos körülmények között, relativitásban és mindenféle korlátoktól kisebbitve?

... Talán mégis hiba volt nem írni »poste restante« az intelligens urileánynak. — tőle esetleg megtudhattam volna, hányadán vagyok én magam ezzel az állapottal, s hogy az ismerőseim közül kiket tarthatok gentleman-eknek, ezek között pedig kiket abszolút azoknak. Kár volt, mert a jó pap holtig tanul, s az író nemcsak könyvek-ből (amelyeket nem mindig intelligens emberek írnak), de intelligens uri leányoktól is tanulhat egyet és mást.

Aztán mégis elgondoltam: nem kár, — nem követtem el mulasztást. Az intelligens urileány rögtön észrevette volna az írásomon, hogy öregember írta s nem válaszolt volna a levelemre. S azt is elgondoltam, hogy a jó nő bizonyára nem azért kíván abszolút uriemberrel levelezni, hogy velük az uriemberség föltételeiről csevegjen. A jellegje — Amor vagy Hymen — legalább erre enged következtetni, s nem veszem rossz néven tőle, hogy a szerelemnek vagy a házasságnak a pozitívumát főbbre becsüli minden szürke teóriánál, s hogy főleg az utóbbi pozitívum esetében engedne is valant a negyvennyolcból, nem vetne nagy súlyt az »abszolút«-ra, sőt elnéző volna az egyszerű vagy relatív uriság esetleges hiányosságával szemben is.

A derék hölgy, aki ez apróhírdetés útján óhajtott kellemes mozipartnerre, diszkrét barát-ra s a legkedvezőbb esetben elnéző férjre szert

tenni, ilyformán — kétségkívül minden arra irányuló szándék nélkül — elég fontos kérdést vetett föl a rövid kommunikációjában: az intelligens-ség és urilányság problémáját is a diszkusszió porondjára dobta. Az sincs ugyanis még eldöntve, ki az intelligens, s még kevésbbé, *kiről* lehet biztonsággal állítani, hogy tizenhárompróbas és félmjelzett urilány. Sajátmagáról az ily jellemvonást persze bátran hirdeti mindenki, a szóban forgó hölgy is. De másról? Hah, az más! Ott már szigorubb az ember, s szigorubb kétségkívül az egyéb tekintetben valószínűleg sok engedékenységre hajlandó intelligens urilány is...

Oh, hányszor halljuk a kétkedő és lenéző szót:

— Ez is intelligens? Szépen intelligens!
— Ez az »alak« is uriembernek tartja magát?

— Szép kis urileány!

(Ami nem azt jelenti, hogy kicsi smég kevésbbé azt, hogy szép.)

Mondom, csupa probléma, s boldog volnék, ha a hirdetést közzétevő »intelligens urileány«, aki mindezzel tisztában látszik lenni (s neki, ha abszolút uriember barátságát keresi, ajánlatos is: mindig tisztában lenni!), megfejtené őket nekem. De másoktól is szívesen venném, ha elmondanák a véleményüket e nyugtalanító kérdésről. Talán nem fogják azt végérvényesen eldönteni (hiszen ez XIV. Lajosnak és Chesterfield lordnak se sikerült), de talán nem is bonyolítják jobban össze.

A megoldás ugyanis sokkal nehezebb mint a »szönyegen fekvő« intelligens urileány gondolná. (No, de legalább látjuk őt ebben a horizontális helyzetben, s ez is valami. Bár a jó nő aligha azért kezd korrespondenciát abszolút uriemberrel, hogy *szönyegen* fekküdjön...) Az intelligenciát, a műveltséget és az uriságot épp oly nehéz meghatározni mint valamely nagyon összetett, sokféle virágillatból egybeszerkesztett parfümöt. Ez utóbbit csak akkor ismerhetjük föl, hogyha jelen vagy közel van, s az előbbieket is csak, ha a képviselőikkel közelről érintkezhetünk. S akár vannak »abszolút« uriember, akár csak némely »urileány« képzeletében léteznek, bizonyos, hogy az intelligensek, az uriember s természetesen az uri leányok is: különbözőképpen azok. Mondani se kell tán: azoknak szemében se egyformán és egy-mértékben azok, akik itéletet mondanak felőlük. Bizonyos társaságban például tetőtől-talpig uriembernek, tizenhárompróbas entellektüelnek és kétségtelen urilánynak tarthatnak oly egyéneket, akikről egy másik milióban, talán már a szomszédos városrészben nem táplálnak ily bizelgő véleményt... Ami pedig a hirdető hölgyet illeti, én őt a bubifrizurájának a hegyétől egészen a kivágott cipője talpáig intelligens urileánynak tartom. Mivelhogy abszolút uri emberrel kíván levelezni. Helyesírási hibák mindkét részről s kölcsönösen megbocsájtva...

Ajánlunk

Olaszországból
érkezett nagymennyiségű

**narancs,
citrom
és mandarint**

nagyban és kicsinyben
rendkívül olcsó árakon
továbbá

Mazsola szőlő
valódi szmirnai

Olasz Jánoskenyér
leszállított árban

Szardinia olajban
gyári raktár, legfinomabb minőségű eredeti gyári árakon

**Klein Géza
és Fiai**

SUBOTICA - TEL. 55

Hirdetéseket

Sentán a Bácsmegeyi Napló
részére

Molnár Sz. Vince
könyvkeres edése vesz fel.

Elismerő nyilatkozat.

Megboldogult férjem, Farkas Mózes Mór, Novisad, 1928-ban a „PHONIX“ Életbiztosító Társaság Wien, beogradi igazgatóságánál

50,000 dináros
életbiztosítást kötött.

Férjem halála után én az életbiztosítás liquidálásáért a „PHONIX“ Biztosító Társasághoz fordultam, amely kérésemnek azonnal eleget tett és a biztosítási összeget, 50.000 dinárt azonnal kifizette.

A PHONIX Életbiztosító Társaság ezen gyors és kifogástalan elintézése késztet arra, hogy mindenkinek ajánljam, aki magát és családjának jövőjét biztosítani akarja.

Novisad, 1928. november hó

özv. Farkas Mózes Mórné

A szubotical 1333
ipartestület

Járheli képzők szakosztálya meg-hívja az összes elnököt és elnökhelyetteseket a. hó 17.-én, vasárnap, d. u. fél 2 órakor az ipartestületben tartandó

szakértekezletre
Szakosztály-elnökség

Olcsobb lett a
zöldborsó
zöldbab
1 kgr. 18 din.
Sugár Manó
tel. fon 47

Szépségápolás

a modern kozmetika
legújabb vívmányai-
nak alkalmazásával a

Paraffin gyógy- és
kozmetikai in é t
ben, Vel.-Bečkerak,
Hajduk Vejkova 14

Orvosi Felügyelet!
Díjtalan te világhírtetés és tanács

Asztalosok, ácso, építészek
és fakereskedők figyelmébe!

Ujjonnan
be-
rendezett

famegmunkáló
üzemében

mindenféle anyag megmunkálását méret és rajz után vidékre is
szakszerűen és pontosan vállalja Mihály István asztalos
Subotica, Zlataričeva ul. 22. — Tüzoltóaktanya közelében

NYILT-TÉR

T. C.

Van szerencsénk tudatni,
hogy összes

TAVASZI ÉS NYÁRI

angol és francia

FÉRFI ÉS NŐI DIVATLAPJAINK

valamint cipészlapok megérkeztek. — Kivánatra árjegyzékkel szolgálunk.

SCHMOLKA (azelőtt Papyrus)

könyv- és papírkereskedés

1773

Novisad, Jevrejska ul. 7

Községi Előjáróság, Sztari Vrbász.

Br. 370/1929.

Hirdetmény

Alulírott községi előjáróság pályázatot hirdet a megüresedett községi kertészi állásra.

Az állás a választás megtartásáig ideiglenes.

Az állással a következő illetmények járnak: 400 dinár havi készpénzilletés, természetbeni lakás, 200 négyszögöl kert és a kertészet hozamának egyharmadrésze.

Az állás elnyerésére a kellően felszerelt kérvényeket legkésőbb március 1-ig kel az Előjáróságnál benyújtani. Az államnyelv tudása feltétel.

Sztari Vrbász, 1929. február 10.

Živko Stefanović s. k.
jegyző.

1362

Karlo Kile s. k.
bíró.

Uj temetkezési intézet
megnyitása

Van szerencsém az igentisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy az I. kör, Jelašićeva ul. 9. szám alatt, a Dimitrijević-féle házban, a volt Petrović fűszerüzlet helyén (Palatinus köfaragó mellett) a mai igényeknek teljesen megfelelő modernül berendezett

temetkezési intézetet
nyitottam.

Tekintve, hogy úgy az érc, mint a fakoporsók saját gyáramban készülnek és a többi temetkezési cikkekét pedig a legelső forrásból szerzem be, abban a helyzetben vagyok, hogy úgy a fenti, mint a Rókusi intézetben (a templom mellett) a már eddig is ismert olcsó áraitam még mélyebbre szállítsam le és a t. közönséget a legolcsóbb árban szolgálhatom ki, amire garancia az én tízéves működésem.

Midőn magamat továbbra is a t. közönség szíves jóindulatába ajánlom, vagyok

teljes tisztelettel

Pletl Antal

1274

első suboticei dísztemetkezési vállalkozó

SLAVEKS FURNIROKAT

legintányosabban szeresheti be

SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviseleténél

LUDWIG HUBERTIŠIN, NOVISAD

Cara Dušana 33.

Postafiók 25

Beograd özpontjában

„RUSKI CAR“

étterem és kávéházban első-

rendű konyha, szolid árak,

figyelmese kiszolgálásért felél:

Rác Lajos tulajdonos

Mészkereskedők és építési
vállalkozók figyelmébe!

Fával égetett, fehér, tömte-

darabos mész

vizonteladása, továbbá elsőrendű építőmész minden mennyiségben azonnali szállításra kapható!

Versenyező árak!

Révai Adolf, Subotica

Sokolka 2 — Telefon 5-51

1082

50. sz. lenfonál

4/4 fehérítve,

sokkonkint 2.500 dinár

Szállítás utánvéttel

A. ROMANO, ZAGREB

Boškovičeva ul 15

Telefon: 51-98

Fonalak minden minőségben állandóan raktáron!

BÁRÓ A KATEDRÁN
NOVOSZEL ANDOR
POSTHUMUS REGÉNYE

25

Vera még két óra előtt megérkezett. Gazsi bácsi nagy igyekezettel fűtötte a kemencéket. És a két lány sürgött-forgott a konyhán. László néha-néha kiment hozzájuk, de mindig hamarosan betuszolták. A fehér kötényes szakácsnők pedig olyan boldogan sütittek, főztek. Tudod, Laci így szereti, tudod, Laci úgy szereti s Vera szinte röszkedve vallotta be, ő bizony nem tudja Jenő mit, hogyan szeret.

Ella megnyugtatta: Jenő bizonyosan mindent épp úgy szeret, mint Laci. Hiéd el, egészen egyforma gusz-tusuk van.

Farkast emlegettek, hát megjelent. Néhány üveg borral a hóna alatt a konyha szentélyébe tréfás hajlongással belépett Jenő s a lányokhoz fordult: Mondják édes lelkeim, a kisasszonyok itthon vannak? A gazdám küldi ezt mi s kezdte a bort lerakni.

A lányok hangos nevetéssel fogadták a beköszöntőt és hálafelelő megengedték neki, hogy a sütemény végeket, ami külön tányérra földre volt téve, megegye.

S a fiatal ember olyan bohókás arccal fogyasztotta, hogy a lányok igazán szívből mulattak rajta. A nagy nevelésre László is kijött s meglátva Jenőt, amint tányérral kezében eszik, ő is veők mulatott. Ahogy ott látta a két fiatal leányt a tüztől kipirult arccal s Jenőt amint hasznosítani igyekezett magát, megnyugtató, kellemes érzés lepte meg.

Amint Verához beszélt, ő maga is érezte, nem a szokott hangon szól. De Vera is megérezte s azokkal a szép barna szemekkel olyan háfásan nézett rá.

Vacsorához László szobájában terítették. A piceseket bevitték az iskolába. Amikor a szobát rendbe hozták, Jenő visszament a kastélyba, ahonnan Kerekessel és feleségével együtt jött vissza.

Vera nagyon meg volt lepve, hogy anyja is eljött. Délután még úgy volt, csak Kerekes jön el, de délután mást határozott. Hiába, nagyon vágyott köztük lenni. Pedig évek óta nem hagyta el a kastélyt.

Az asztalfőn Kerekessé ült a megszokott székében, amit magukkal hoztak. Kerekes és fia között Ella ült, Vera mellé került László.

A vacsora igazán jó volt. S a két leány, bár erősen tiltakozott a dicséretnek ellen, meg volt elégedve a sikerrel. A fesztelen társalgás, a tréfás, enyelgő hang szinte egy családdá olvasztotta őket.

Hanem amikor valamennyien koccintottak, mindenki

ivott, csak László nem. Engedelmet kér, de ő sohasem iszik. Hanem lekötöztetné Jenő, ha az ő poharából is inná, mert igazán olyan kedves vendégekké koccintott véteknék tartaná, ha az ő pohara is ki nem ürülne.

Jenő látható örömmel vállalta magára, hanem aztán többet ő sem ivott. Az öreg Kerekes kénytelen volt a leányokat biztatni, hogy néha koccintsanak vele, mint tréfásan mondta, ne ő legyen az egyetlen aki becsip. S a két lány szívesen koccintgatta poharát hanem a bor alig fogyott belőle, csak épen a nyelvéket nyugtatták bele.

Vacsora után Ella szobájába mentek át, ahol egész családiasan telt az idő. Kerekessé kérte Lászlót, játsza el neki, amit a holnaputáni hangversenyen fog előadni, mert ő sajnos, nem vehet azon részt.

László elővette hegedűjét és játszani kezdett. A darab befejezése után, hogy a hízogó nyilatkozatokat kikerülje, Verához fordult: ha rám nem bíznai azt a titkot, mi a nótája, feltéve, ha tudom, elhuznám.

Ó, az én nótám csak úgy szép, ha énekelik is. Hanem ha megígéri, hogy el is énekl, akkor megmondom.

Most már nem lehetett más válasz, mint igen. S Lászlónak el kellett énekelnie azt a dalt, amit a kastélyban Ella kísért zongorán. Most ő saját magát kísérte a hegedűvel.

Ahogy hegedű kísérettel énekel, ahogy az a hegedű vele sirt, az egész társaság szinte megnevezhetetlen erőttől készletve, lenyűgözve hallgatott. A dal elhangzott s László, aki egy vig esárdással akarta a borongós hangulatot elvágni, hirtelen leeresztette hegedűjét. Kerekessé olyan hangosan zokogott, hogy a két leány egyszerre hozzá sietett s bár ők is könnyeztek, megakarták nyugtatni.

Jenő, hogy újra kedélyes hangulatot teremtsen a társaságban, komikusan, ünnepélyes arccal, mintha dicsőt akarna tartani Ellához fordult:

— Mélyen tisztelt kedves Ella! Én a mellőzött művészlélek azon reményben, hogy tettem sem tolakodásnak, sem feltűnési vágyának nem fogja tartani, azon tiszteletteljes kéréssel fordulok kegyedhez, kegyeskedjék kedvenc nótáját, amennyiben az véletlenül az »erdő mellett nem jó lakni« volna, megnevezni, miután itt seholy egy négykezes zongorát nem látok, tisztelettel és teljes tüdővel elfütyüljem. Amennyiben azonban más volna a nótája, úgy legnagyobb sajnálatomra le kell mondanom azon örömről, hogy kegyednek élvezetet szerezzek, mert sajnos, más nótát még fütyülni sem tudok. Kedves nővéremnek azt az állítását pedig mintha én még ezt sem tudnám, kereken vissza két utasítanom. Nem mondom, hogy erős zenei talentumom néha nem kever bele egy kis Bobherceg dallamot, de az azt hiszem csak emelheti az említett — egyetlen általam tudott dal zenei szépségét.

(Folst. köv.)

Büzenndörfer zongora-Steinvey, Förster váll- má ka Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, ün l, Lanberger, Giesz, Pallik- Stasznyz, L. Edmund, Hoffmann zongorák, rend- kívül má y. vásárlásban R ph a ók. Arcim Jusoz á- váb n eresőbbok és leg- has abb lejratu rész ele kapha ók KAIN han szer- és 10 Subotica, Vrbász

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha
Kanisop növényfaj-
caval nevelik, öve-
Ára 12.50 és 42 - Din.
Szorgalmasan TÖJÖN
aprózárványosok
nevelésre, hízalára
és baromfi-fogásig
ellen utólráhatlan a
KOKO baromfi-por
Ára 10 - 40 és 115 - Din.

Szeretése elvételre és ellenében
Pharm. Labnal, Z. Schumacher, Ujpekka

Olesó, de jó javítást, kész és rendelt cipőket csak a

gyorstalpaló

Postanska ulica 4.
LUSPAI

FAGYÁST

leggyorábban és
legbiztosabban a

PARAFFIN
GYÓGYIT!!

Paraffin Gyógy- és Koz-
metikai Intézet, Veliki-
Bečkerek, adjuk Velj-
kova 14 — Orvosi fel-
ügyelet

26 dinár 100 kgr. hulladék **tűzifa**

I-a bükk-, gyertyán- és kevert fa, továbbá osztraui **koks** legolcsóbb napi árak mellett **J. Vujković és Társa** cégnél szerezhető be. - Tel. 6-69. - Jukićeva 41

KINTORNA

Két férj beszélget:
— A legborzasztóbb, hogy mindig a feleségem az utolsó szó...
— Óh, te boldog ember! Az én feleségem sohse ér el az utolsó szóig.

A szórakozott tanár reggel felöltözik, kemény kalapot vesz és indulás közben szórakozottan megsimítja a kalapját. Rémülten kiált fel:
— Szent Isten, az éjjel megkopaszodtam!

Férj: Vettem egy új Rubenst.
Feleség: Ideje volt. Amelyik a szobában lóg, már nagyon régi.

ALEXA nyakkendőipar-üzemét Beogradba helyezi át

és ezért a suboticei üzletben lévő legdivatosabb nyakkendőket negyedáron

hatóságilag engedélyezett vége adáson kiárúsítja

Minden vevő három darabot v. hat csaki
Többet ne kérjen, mert úgy sem kap. Viszontárusítók partiba is vehetnek. A legdivatosabb masnik darabja 5 dinár, selyemnyakkendők darabja 10 dinár.
1929. február 14.-étől, csütörtök-ötől

A HRVATSKA INDUSTRIJA KATRANA D.D. (TEERAG A. G., WIEN-PRAHA)

Képviseleje:

Velimir Lederer, Szubotica
Manojlovićeva 7. — Telefon 6-28

Ajánlja suboticei raktárából ezen gyár összes készítményeit, nevezetesen építési anyagokat:

Fedőlemezt
(kitránypapírt)	Facement
Szigetelőlemezt	Bitument
Ruboid
(dírfedő emezl)	Benzolt
Kőszénkátrányt	Karbolineumot
	Naftalint
	Loholt fertőtlenítést, furovarok és férgek irtására.

Ezen világhírű TEERAG-gyártmány nem hasonlítható össze a gyengébb minőségű, hasonló elnevezésű más gyártmányokkal!

Vagotételeiben speciális árak!

REUMA

Köszönőlevél

„Radio Balsamika“ labororium

Beograd

Sarajevska 70

Néhány nappal ezelőtt kaptam meg az Ön reuma elleni gyógyszerét a RADIO BALSAM KA-t. A kezemből érzett fájdalmak máris megszűntek. Mindig hálás leszek Önnek és ezt a kitűnő gyógyszert mindenütt ajánlani fogom. Kérem, hogy küldjön nekem még 2 üvegcsevével, hátha szükségem lesz rá. Tisztelettel
Kolašin, 1927. október 7.

Andjelija P. Lješnjak

A Radio Balsamika gyógyszert készíti, árusítja és postai utánvételei számlája Dr. J. Hablejev „Radio Balsamika“ labororiuma Beograd, Sarajevska 70. A gyógyszer minden gyógyszerárban és drogériában is kapható.

1.64

Figyeljen az alanti rendkívüli olcsó árakra, melyek csak a „Fehér hét“ még hátralevő pár napjáig érvényesek!

	Métere
72 cm. széles Herm. Pollack gyártmányu „Olcsóság“ vászon	7.50 dinár
80 cm. széles finomszálu Schroll-sifon	15.— „
80 cm. széles ágynemű-damaszt	24.— „
146 cm. széles alsó-lepedővászon	24.— „
80 cm. széles színes fehérnemű-batiszt	15.— „
115 cm. svájci cérnagrenadin	19.— „

Látványos kirakataim alkalmat adnak meggyőződést szerezni áruim kiváló jó minőségéről és olcsó árairól!

Építkezők figyelmébe!

Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tőlünk árajánlatot! Üvegezést négyzetméterenkint valódi belga üvegből legolcsóbb napi áron végzek

Kész ajtók és ablakok állandó raktára
WANDMANN üveges, Subotica
Zrinjski trg 2 751

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és kellékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SAMUEL, SENTA
modern előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és kellékek kaphatók

LIFKA-MOZI

Csütörtök-tő vasárnapig UFA VILÁGSLÁGER

HAZATÉRÉS

Frank Leonard regénye. Rendezte JOEMAY 2 rész 10 felvonásban. DITA PARLO HANS LARSON GUSTAV FRÖHLICH Minden előadás 20 tagu orosz féltől ének ar!

LEVELEZÉS

Kedves Pistal Mielőtt igent mondanék, egy kikötésem volna, hogy az uriszobát is a Brauchler cég szállítja 7211

HAZASSÁG

Megnősülne 46 éves keresztyény vegyipari-műszaki gyáros. Hozzáilló komoly független vagyonos hölgyek teljes című levelét Temesvári jellegére a novisadji kiadóba küldi. Ismeretség hiányában ezután keresem boldogító élettársam, tehát abszolút diszkrecióval csak komoly levelekre válaszolok. 1360

FOGLALKOZÁS

Szórakoztatónak jómegjelenésű intelligens fiatalembert keresek a délutáni órákra fenjárom beteg, fiatal hajdonhoz. Leveleket Nem bánja meg jellegére a kiadóba. 1344

Gyapjnszövődőbe alapos szakmúdsággal bíró Schlichtmeister kereslek, aki a szerb, magyar és német nyelvet szöben bírja. Ajánlatok az eddigi működés és a fizetési igények megjelölésével a lap kiadóhivatalába küldendők 1365

Rövidírárszakmában Suboticián jólbevezetett ügynökök ajánlkozzanak. Előnyben, kik Senta vidékén is be vannak vezetve. Cím a kiadóban. 1366

Beteg mellé szobalánynak ajánlkozom. Címeket a kiadóba kérek. 1345

Házvezető, aki magyaros konyhát önállóan tud vezetni, kisebb családhoz felvétetik. Segédkezéssel van. Kimerítő ajánlatok fényképpel Zagreb 1. post. pretinac 67. címre küldendők. 1289

Fahivatalnok kereslek de. Ismét fakeskedésbe, aki építeteladásban önállóan járhat. Írásbeli ajánlatok fizetési igény, eddigi működési helyek megjelölésével a kiadóba Szakembere jellegére. 1199

Független urhölgyet akceptálunk bizalmi állásra megfelelő vagyoni garanciával magas fixfizetés és jutálékkal. Ajánlatok Állandó jellegére a kiadóba kértnek. 1346

Suche intelligentes, verlässliches Kinderfräulein mit Jahreszeugnissen zu 2 Kindern für den 1. März. Josef Gaiger Novisad, Temerinska 7. 1355

Röfesszakmabeli fiatal helybeli segédt keresünk. Ajánlatokat Újves jellegére a kiadóba kérünk. 1316

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

35-40.000 dinár készpénz-kaucióval rendelkező kereskedőt közszükségleti cikket árusító fiókomban vezetőihez keresek. Ajánlatokat 744 szám alatt a Radio Reklam Jugoslavia, Subotica, továbbít. 1342

Röfesszárak részletfizetésre való eladására, 1-2 első rangra megfelelő gyakorlattal rendelkező erőt keresünk, akiknek kitűnő existenciát nyújtunk. Ajánlatokat Szorgalmas jellegére a kiadóba kérünk. 1315

Volt közigazgatási tisztviselő, akit 16 évi szolgálat után állásából az állam nevelni nem kellő ismerete miatt elbocsátottak és aki most családjával a legnagyobb nyomorban él, a jószívű emberek segítségét és pártfogását kéri, hogy mint szorgalmas és munkabíró ember valami állást kaphasson és pillanatnyi segítséget kér, hogy házbörtön kiűzethesse és családjának kenyeret vehessen. Szíves megkeresést és jöndulatu támogatást a kiadóhivatal továbbít. 1290

Kereslek beogradi családhoz jó szakácsnő és szolga, jó és hozzáértő munkakerék. esetleg gyermektelen házaspár. Ajánlatok Mihh, Beograd, Toplicin venac 4. címre küldendők. 1300

Fiatalkereskedősegéd, jó detalista szerb és magyar nyelvismerettel felvéteik. Stössel és Spiró vaskereskedésében Szentán. 1239

Utazók, akik kitűnő légyfogók árusításával óhajtanak foglalkozni, jelentkezzenek Haasz Ferencnél, Sr. bobranban. 1242

VÉTEL-ELADÁS

Keresek, egy gvári magánjárót és egy Máv. céplőszekrényt. Előfizetés ellenében. Cím: Christian Bechtold Pribricevicevo, Bačka. 1356

Gramofon 32 lemezzel, hegedű tokkal eladó. Lichenekert János, Bajmok. 1364 Borbélysegédet keres azonnaira, Reberic Antal, Apatin. 1363

Február végéig eladásra kerül 24 darab két éves fehér mangolica tenyészgöbe részben befedezve és 2 darab tenyészkan. Uprava Vlastelinstva Rakitje, posta Podused, Zagreb mellett. 1367

Diktáló beszélgép, kombinált felvevő és leadó, villanymotorttal, ügyvédi, kereskedelmi irodákban igen alkalmas: jutányos áron eladó. Gómezi mechanikus Subotica, Paja Dobanovacsok ul. 8. 207

Katonanyergok, szabályszerűen készítve, állandóan jutányos áron kapható Andrássy és Fazekas, Csirkepiac. 719

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szá 1 dinár, vasnaptól és utána kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívózzott jellegű leveleket továbbítunk. Kérőszövegekben vádemélyeg mellékelendő.

Wolfner gépszij, csapagylóm I-a 80%-os, aszbesztlemez, zsinór, grafitosomagolás, gummitömítés és más műszaki cikkek kaphatók. Barzol vaskereskedés, Subotica. 998

Eladó ház, VII., Cara Lazarara ul. 32. Érdeklődni ugyanott. 1277

Használt, jókarban levő perzsabunda megvételre kerestetik. Radio Reklam. Subotica, Pašičeva ul. 7. 1252

Horgosi Kamarás Erdőn az állomás közelében levő jól épült Bánki-féle villa mászófel hold földdel és gyümölcsösessel eladó. 1180

Perzsa szőnyegekől újabb küldemény érkezett és részletfizetési kedvezmény mellett besze ezne. 61

Iparművészeti ujdóságok! Csók, Perlmutter Izsák, Fényes, Glatz, Kernstock, Magyar Manheimer, Koszta, Réthy, Zombory, Szlányi, Spányi, Iványi-Grünwald, Vaszary, Zádor, Prihoda, Szüle, Zemlányi, Bрук, Révész, Hermann, Mihajlovics, báró Medjanszky, Dudics, Pentelei, Komáromy, Romek stb. eredeti festmény, illetve radierungjaiból állandó kiállítás!

Balog Lina cég, Szubotica Naponta friss olasz virág kapható!

„OLLA” GUM...? Ha megbíshatót és finomát óhajti OLLA-t vegyen, elkerüli a bajt! 187/3 Bebizonyíthatóan a legkülönbözetesebb!

Elragadtatással beszélnek a világ híró BERLINER

Schirmgitteres Ultradyne gépekről! Hihetetlen olcsók! Raktáron tartok mindenféle alkatrészt, akkumulátor- és anódpótló készülékeket, hangszórókat

Berliner 3 lámpis készülék hang zóróval, akkumulátorral anóddal és antenával szerelhető. 1750 d'n. Kérjen ajánlatot! ZENTAI BÉLA vas-, mezőgazdasági gépek, varrógép-, korékpár- és rádió-nagykereskedő ZENTA 1237

VÁROSI MOZI

Csütörtök-vasárnap Kettős műsor! 2 sláger! ERKÖLCS Vígjáték Fősz. raplók: Ellen Richter, Jakob Tiedtke, Harry Halm Ha ló nincs, szamar is jó Cowboy vígjáték Főszereplő: HOOD GIBBON Péntek, szombat, vasárnap minden előadás Mis Franciao szág vendége lépte

Novisadon megvételre keresek öt-hatszobás jókarban levő házat üzlethelyiséggel vagy anélkül. Ajánlatokat Fischer, Novisad, Ljubljanska ulica 5. címre kérek. 1349

Eladó malomgépek. Reform daratisztítógép. Seck gyártmány, 3. számú, triótelep állványba épített trióhengerral, 350 kg teljesítményű. Seck gyártmány, egy komplett kőjárat 40 collos francia kőpárral olcsón eladó. Paull Sándor, hengeralom, Kovin, Bánát. 1329

Eladó 67 katasztrális hold szántóföld uri tanyával. Katasztrális holdja 13.500 dinár. Bővebbet. Peid agentura, Subotica, Cara Dusanova 5. 1343

Étterem szállodával, Bánát legnagyobb városában, napi 2-3000 dinár bevétellel, vasutállomással szemben, rendkívül nagy forgalommal, haláleset miatt eladó. Schneider Antal tulajdonos, Nakovo (Bánát). 1313

Diót, tisztítva, tiszta dióbelet, veszek minden mennyiségben a legjobb napi áron. Raktáron levő árurol kérek mintázott ajánlatot. Z. Cvilak, Sloven Bistrica. 1304

Hélibrohr és Társa telepen Danicéev put különféle használt butorok szabadkézből eladók. Megtekinthetőek 12-2 óra között. 1254

Zálogjegyet aranytárgyakról legmagasabb áron sabb áron veszek Donáth Arthur ékszerész Subotica, Skotus Viator ulica 10. 427

Monori Mára vezérképviselőt átvettük. Csak jó vetőmag adhat jó termést! Kérjen árjegyzéket. Bednárz kertészet, Sztara Kanjizsa. 962

Gyümölcsök, diszák, cserjék, rózsafák kitűnő fajokban kaphatók Bednárz kertészetében, Sztara Kanjizsa. 963

Hároméves és egy ötéves komplett Hofherr gőzmagánarós garnitúra, ezenkívül több régebbi garnitúra kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Ráfizetés ellen becsorolunk régi gépeket nájakra. MASINA gépület, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár képviselője, Velikibecskerek.

Jégzskekrényt ne vegyen addig, míg Ujvári Ferenc asztalosnál, Temerin, meg nem nézi. Prospektus in gyan. 1189

Modern és stílus butorokat SIPOS FIAI

Veszek Cornick vagy Hofherr traktort ekével, cséplővel vagy külön is. Ajánlatot kérek Babuskov Gergely Senta, Jovanova St Popovicia ulica 14. 1233

Acélkeretes 1070 milliméteres, egyéves Hofherr cséplő és egy ugyanolyan fakertes cséplő, továbbá több teljes, idősebb MÁV és egy nyolcas Első Magyar Gazdasági garnitúra kedvező feltételek mellett eladó. Régi gépeket ráfizetés ellenében becsorolunk. MASINA gépület, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár képviselője, Velikibecskerek. 1236

Szlovóniában, Virovitica környékén, magyar községben négyjáratú vasműlő motoros malom lakóházzal, gazdasági épületekkel, 13 hold földdel, 16 hold nagyon olcsó örökberlettel, 12 hold vetéssel, élő és holt felszereléssel külföldre költözés miatt nagyon olcsón eladó. A vám ügy szita, mint körlésnél 10%. Közelebbi felvilágosítást levélben adok. Josip Berda, Novi Gradac, z. p. Gradina kod Suhopolja. 1190

KÜLÖNFÉLE

Üzlethelyiségek azonnaira kiadók, érdeklődni Steiner Kálmánál Manojlovicéva 3. 1361

Márkos ház 6 szobával azonnali kiadó. Bővebbet Donat Vilsonova 6/a. 1339

Kiadó 1 uccai butorozott különbejáratú garzon szobá VII., Usporedna 4. 1351

Butorozott szoba kiadó Cím a kiadóban. 1324

Lódnak is alkalmas két-szobás lakás konyhaasztaltal kiadó. Cím a kiadóban. 1247

Szónyegszövő tanfolyam nyílik meg Thurzó nővérek közimunka szakületében Zrinjski trg 19., ahol pernzsa és szmirnazsönyeg házi készítését tanítják. 1318

Értesitem a n. é. közönséget, hogy uri divat szabóüzletemet a ar to te ploma mellé, ug ancs ka Vasm-házba Pašičeva ul. 1. szám alá ne veztem át. T váz divatú d iságaim megérkeztek. Mandics Pál uri diva zabó